

**KOSTENONDERBOUWING LIJKBEZORGING
ALBRANDSWAARD**

Versie **definitief**
Datum **29 mei 2013**

1. INLEIDING	5
1.1 DOEL	5
1.2 WERKZAAMHEDEN	5
1.3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	5
2. WETTELIJK KADER VOOR DE LIJKBEZORGING (STAP 1).....	6
2.1 WET OP DE LIJKBEZORGING	6
2.2 GEMEENTEWET	6
2.3 BEHEERSVERORDENING BEGRAAFPLAATSEN	6
2.4 NADERE REGELS	7
2.5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	7
3. OVERZICHT ACTIVITEITEN VOOR DE LIJKBEZORGING (STAP 2)	8
3.1 ALGEMENE ACTIVITEITEN	8
3.2 AFGEVEN VERLOF TOT BEGRAVEN.....	9
3.3 VERLENEN VAN RECHTEN.....	9
3.4 BEGRAVEN EN ASBESTEMMING	9
3.5 GRAFBEDEKKING.....	10
3.6 LIJKSCHOUWING.....	11
3.7 ONTMOETEN EN HERDENKEN.....	11
3.8 ONDERHOUD	11
3.9 OVERIGE ACTIVITEITEN LIJKBEZORGING	13
3.10 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	14
4. MEERJARIGE LASTEN LIJKBEZORGING PER ACTIVITEIT (STAP 3).....	16
4.1 INCIDENTELE POSTEN IN 2011 EN 2012.....	16
4.2 KAPITAALLASTEN.....	17
4.3 PERSONELE LASTEN (UITVOERING EN BEHEER).....	18
4.4 SOFTWARE, RENOVATIE GROEN, GOEDEREN EN DIENSTEN EN CYCLISCH ONDERHOUD	19
4.5 NIET AAN DE LIJKBEZORGING TOE TE REKENEN LASTEN	20
4.6 OVERIGE LASTEN: PERCEPTIEKOSTEN	21
4.7 RESERVES	21
4.8 VOORZIENINGEN	21
4.9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	22
5 MEERJARIGE BATEN LIJKBEZORGING EN DE AANTALLEN (STAP 4)	24
5.1 AANTALLEN EN DE BATEN	24
5.2 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	25
6. KOSTENDEKKENDE TARIEVEN (STAP 5)	26
6.1 UITGANGSPUNTEN VOOR UIT TARIEVEN TE DEKKEN LASTEN VOOR DE LIJKBEZORGING	26
6.2 ONTWIKKELINGEN MET MOGELIJK EFFECT OP DE TARIEFSTELLING	27
6.3 STRUCTURELE (MEERJARIGE) LASTEN LIJKBEZORGING TE DEKKEN UIT TARIEVEN	27
6.4 KOSTENDEKKENDE TARIEVEN	28
6.5 VERGELIJKING BEGRAAFKOSTEN MET OMLIGGENDE GEMEENTEN	29
6.6 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	29

7 INZICHTELIJK MAKEN VAN HET BELEID EN DE KEUZES (STAP 6)	31
7.1 OVERZICHT VAN KEUZES IN BELEID.....	31
7.2 AANDACHTSPUNTEN BIJ DE BESLUITVORMING OVER TARIEVEN	32
7.4 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	32
8 SAMENVATTING EN CONCLUSIES	33
8.1 DOELSTELLING	33
8.2 WETTELIJK KADER EN RICHTLIJN.....	33
8.3 ACTIVITEITEN EN DEFINIËRING VAN UIT DE TARIEVEN TE DEKKEN LASTEN	33
8.4 TOTSTANDKOMING SALDO UIT DE LIJKBEZORGINGSRECHTEN TE DEKKEN LASTEN	34
8.5 VERWACHTE AANTALLEN VOOR DE LIJKBEZORGING	36
8.6 KOSTENDEKKENDE TARIEVEN PER ACTIVITEIT IN 2017	37
8.7 SCENARIO'S VOOR KOSTENDEKKENDE TARIEVEN IN 2017	37
8.8 VERGELIJKING BEGRAAFKOSTEN MET OMLIGGENDE GEMEENTEN	38
8.9 BELEID EN KEUZES	38
BIJLAGEN	39
BIJLAGE 1 MEERJARIG OVERZICHT LASTEN LIJKBEZORGING EN BEGRAAFPLAATSSENBEHEER.....	41
BIJLAGE 2 TOEREKENING INVESTERINGEN AAN ACTIVITEITEN	47
BIJLAGE 3 SPECIFICATIE BUDGETTEN VOOR SOFTWARE, CYCLISCH ONDERHOUD EN GOEDEREN/DIENSTEN	49
BIJLAGE 4 OVERZICHT AANTALLEN EN BATEN GEBASEERD OP VERORDENING LIJKBEZORGINGSRECHTEN.....	51
BIJLAGE5 BELEIDSKEUZES INCLUSIEF NADERE TOELICHTING.....	53

1. INLEIDING

1.1 Doel

Het transparant maken van de activiteiten die de gemeente uitvoert voor de lijkbezorging en de daaraan gerelateerde kosten. Hierdoor is het mogelijk de maximale tarieven die mogen worden gehanteerd voor de lijkbezorging te bepalen.

1.2 Werkzaamheden

Voor het inzichtelijk maken van de activiteiten voor de lijkbezorging en het begraafplaatsbeheer en de daaraan gerelateerde lasten is gebruik gemaakt van het model kostenonderbouwing van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Achtereenvolgens zijn de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1: Inzichtelijk maken wettelijk kader voor de lijkbezorging
- Stap 2: Overzicht maken van de activiteiten voor de lijkbezorging
- Stap 3: Inzichtelijk maken van de (meerjarige) lasten die behoren bij de activiteiten voor de lijkbezorging
- Stap 4: Beoordelen van de baten voor de lijkbezorging en de daarbij behorende aantallen
- Stap 5: Berekenen kostendeckende tarieven
- Stap 6: Inzichtelijk maken van het beleid en de keuzes

In de volgende hoofdstukken zijn de bevindingen en samenvatting / conclusies per stap weergegeven.

1.3 Samenvatting en conclusies

Afsluitend is in deze notitie een hoofdstuk opgenomen waarin een samenvatting met conclusies is opgenomen. Hierin is ook het voorstel opgenomen voor de (maximale) tarieven voor de lijkbezorging in de komende jaren.

2. WETTELIJK KADER VOOR DE LIJKBEZORGING (stap 1)

De lijkbezorging is omgeven door wet- en regelgeving. Voor een goed inzicht in de rechten en plichten die de gemeente heeft ten aanzien van de lijkbezorging wordt eerst het wettelijk kader, waarbinnen de gemeente moet opereren, beschreven.

2.1 Wet op de lijkbezorging

De Wet op de lijkbezorging is een wet die in 1991 is vastgesteld. Het doel van de wet is te regelen wat er moet gebeuren als iemand komt te overlijden. Zo zijn er regels voor de lijkschouw en voor begraven en cremieren. Naast de wet is er ook nog een Besluit op de lijkbezorging en zijn er enkele ministeriële regelingen. Deze vormen een gedetailleerde uitwerking van de wettelijke regels.

In de Wet op de lijkbezorging is de verplichting opgenomen dat een gemeente, al dan niet tezamen met een andere gemeente, een gemeentelijke begraafplaats heeft (artikel 33).

Verder verplicht de Wet op de lijkbezorging gemeenten een verordening op te stellen waarin bijvoorbeeld de tijden voor het begraven worden bepaald (artikel 35).

Deze wettelijke plichten dienen een helder doel. Als iemand overlijdt moet zijn lijk kunnen worden 'bezorgd'. Niet het feitelijke 'bezorgen', maar wel het bieden van de laatste rustplaats ziet de wetgever als een overheidstaak.

De gemeente Albrandswaard heeft twee gemeentelijke begraafplaatsen, één in Rhoon en één in Poortugaal.

2.2 Gemeentewet

De gemeenteraad heeft volgens de Gemeentewet de bevoegdheid verordeningen op te stellen.

Verder is in de Gemeentewet bepaald dat rechten kunnen worden geheven voor het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen, alsmede voor het verlenen van diensten. Daarbij moeten de tarieven voor die rechten zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake (kortom de rechten mogen maximaal kostendekkendheid zijn).

2.3 Beheersverordening begraafplaatsen

De regels ten aanzien van het beheer van de begraafplaatsen worden door de gemeente uitgewerkt in een beheersverordening begraafplaatsen. Deze verordening is een nadere uitwerking van (hogere) wetgeving. De verordening wordt, zoals is bepaald in de Gemeentewet, vastgesteld door de Raad.

De gemeente Albrandswaard heeft een door de gemeenteraad vastgestelde beheersverordening begraafplaatsen.

2.4 Nadere regels

Het College heeft de bevoegdheid nadere regels vast te stellen voor de uitvoering van de beheersverordening begraafplaatsen. In deze regels worden nadere voorschriften gegeven over bijvoorbeeld de afmeting van de graven, de grafbedekking en het aantal lijken in een graf.

2.5 Samenvatting en conclusies

De lijkbezorging is omgeven met wet- en regelgeving. De gemeente is op grond van de Wet op de lijkbezorging verplicht gelegenheid te bieden tot begraven. Dit betekent dat in ieder geval één gemeentelijke begraafplaats in stand moet worden gehouden. Aan deze verplichting kan ook tezamen met een andere gemeente worden voldaan.

De gemeente Albrandswaard heeft twee gemeentelijke begraafplaatsen, dus voldoet aan de wettelijke verplichting tot het in stand houden van een gemeentelijke begraafplaats.

De gemeente is verplicht een beheersverordening begraafplaatsen op te stellen, waarin een nadere uitwerking van wettelijke voorschriften is opgenomen. De gemeenteraad heeft op grond van de Gemeentewet de verordenende bevoegdheid en stelt de verordening vast. Het College heeft nadere regels per begraafplaats vastgesteld voor de uitvoering van de beheersverordening.

De gemeente Albrandswaard heeft een door de gemeenteraad vastgestelde beheersverordening begraafplaatsen.

Voor het beheren en onderhouden van de begraafplaats, maar ook voor het verlenen van diensten, mag de gemeente rechten in rekening brengen. Deze rechten mogen echter niet de lasten ter zake overschrijden, kortom de rechten mogen maximaal kostendekkend zijn.

3. OVERZICHT ACTIVITEITEN VOOR DE LIJKBEZORGING (stap 2)

De gemeente voert de wettelijke taken op het gebied van lijkbezorging uit. Dit betekent dat de gemeente haar burgers de gelegenheid geeft tot begraven, het bijzetten van urnen, het verstrooien van as en de grafrust garandeert.

Voor zover mogelijk houdt de gemeente rekening met de wensen van mensen.

De activiteiten zijn divers en omvatten de dienstverlening, maar ook het gebruik van gemeentebesit. Voor de lasten die voortvloeien uit deze activiteiten mag de gemeente lijkbezorgingsrechten in rekening brengen bij de recht- of belanghebbenden.

Er zijn twee voorwaarden gesteld om deze rechten te mogen heffen en dat zijn:

1. de dienst moet op verzoek van het individuele belang van de aanvrager dan wel degene voor wie de dienst wordt aangevraagd zijn.
2. de dienst moet voor de aanvrager iets mogelijk maken wat zonder de dienst niet mag.

Wanneer de dienstverlening gebaseerd is op de Wet op de lijkbezorging of de beheersverordening begraafplaatsen dan is voldaan aan het tweede criterium.

Om te bepalen welke lasten kunnen worden verhaald is het belangrijk om een goed beeld te hebben van de activiteiten die verband houden met de lijkbezorging. Daarom is in eerste instantie niet vanuit de 'kosten' gedacht, maar vanuit de 'activiteiten' die verricht (moeten) worden in het kader van de lijkbezorging.

Het duidelijk definiëren uit welke gemeentelijke taken de lijkbezorging bestaat is belangrijk om te bepalen welke lasten worden toegerekend aan het product lijkbezorging. Hierdoor wordt namelijk ook duidelijk welke lasten in beginsel worden gedekt door de lijkbezorgingsrechten.

In onderstaande paragrafen zijn de activiteiten voor de lijkbezorging gedefinieerd. Deze verschillende activiteiten worden vervolgens ook weer gebruikt voor het inzichtelijk maken van de lasten voor de lijkbezorging. Er is een aantal lasten waarvoor minder duidelijk het directe verband met de lijkbezorging kan worden gelegd. Voor deze posten maakt de gemeente een bewuste keus (beleid) of deze lasten al dan niet gedekt worden uit de lijkbezorgingsrechten.

3.1 Algemene activiteiten

Er is een aantal algemene activiteiten die worden uitgevoerd door de gemeente voor de lijkbezorging. Deze activiteiten bestaan uit:

• Het opstellen / aanpassen van de verordening lijkbezorgingsrechten, inclusief de tarieventabel	Beheer – exploitatie
• Het invoeren van de vastgestelde tarieven in key2begraven	Uitvoering – exploitatie
• Data en applicatiebeheer key2begraven	Uitvoering – exploitatie
• Het formuleren / actualiseren van beleid (zoals ruiming, begraven in eigen grond, onderhoud en lijkbezorging van gemeentewege)	Beheer - exploitatie

Toelichting:

De actualisatie van verordeningen en beleid op het gebied van de lijkbezorging wordt gedaan door medewerkers van BOR in samenwerking met Financiën. Er kan ook externe expertise of ondersteuning worden ingeschakeld.

Jaarlijks worden licentiekosten in rekening gebracht door de leverancier van de software voor de begraafadministratie. Verder is een medewerker binnendienst BOR belast met het applicatiebeheer voor de begraafadministratie.

Deze kosten kunnen direct gerelateerd worden aan de lijkbezorging en daarom is het ook aanvaardbaar dat deze kosten uiteindelijk worden gedekt uit de lijkbezorgingsrechten.

3.2 Afgeven verlof tot begraven

Het verlof tot begraven wordt gegeven door de afdeling Publiekszaken. Deze activiteit wordt niet opgenomen in het overzicht van de lasten, omdat voor het afgeven van dit verlof leges worden geheven. Deze lasten worden dus niet gedekt uit een bijdrage uit de lijkbezorgingsrechten.

3.3 Verlenen van rechten

Voor particuliere of algemene graven worden door de gemeente rechten verleend. De volgende activiteiten kunnen hierbij worden onderscheiden:

• Het bijhouden van het register en uitgifte graf,urnennissen en urnengraven.	Uitvoering – exploitatie
• Het verlenen van rechten en afgifte grafakte	Uitvoering – exploitatie
• Het aanschrijven van rechthebbenden voor het verlengen van rechten (bij afloop huidig recht)	Uitvoering – exploitatie
• Administratieve werkzaamheden voor het verlenen van rechten.	Uitvoering – exploitatie

Toelichting

De gemeente is op grond van de 'verordening op de gemeentelijke begraafplaatsen van Albrandswaard' verplicht een register bij te houden van de begraven lijken en bezorgde as. Verder staat in deze verordening dat de rechthebbende een aanvraag in kan dienen voor het verlengen van termijnen.

Deze lasten hebben dus een direct verband met de lijkbezorging en kunnen daarom volledig worden gedekt uit de lijkbezorgingsrechten.

3.4 Begraven en asbestemming

Hieronder zijn de verschillende activiteiten voor het begraven en de asbestemming opgenomen. De activiteit cremen wordt door de gemeente niet uitgevoerd.

Begraven

- Delven graf en aanbrengen grafbekisting
Uitvoering – exploitatie / delven zandgraf door een externe partij
- Begeleiden stoet / laten zakken van kist (begeleiding en toezicht).
Uitvoering – exploitatie
- Tijdelijke bordjes plaatsen bij het graf (vanaf 1 januari 2013)
Uitvoering – exploitatie
- Administratieve werkzaamheden voor het begraven (onder meer registratie graf en vastleggen begraaftijd)
Uitvoering – exploitatie

Asbestemming

- Uitstrooien as op veld (begeleiding en toezicht)
Uitvoering – exploitatie
- Bijzetten urn in urnennis (begeleiding en toezicht)
Uitvoering – exploitatie
- Bijzetten urn in urnengraf (begeleiding en toezicht)
Uitvoering - exploitatie
- Administratieve werkzaamheden voor de asbestemming (onder meer registratie bestemming as en vastleggen tijd).
Uitvoering – exploitatie

Toelichting

De bovenstaande werkzaamheden vloeien direct voort uit de dienstverlening die door de gemeente wordt verleend voor de lijkbezorging. Deze diensten worden uitgevoerd door de gemeente op verzoek van de recht- of belanghebbende. Deze diensten maken voor de aanvrager iets mogelijk, wat anders niet mag. De lasten kunnen dan ook volledig worden gedekt uit de lijkbezorgingsrechten.

3.5 Grafbedekking

Er kan een grafbedekking worden geplaatst op het (urnen)graf. De verschillende stappen die onderscheiden kunnen worden bij de grafbedekking zijn achtereenvolgens:

- Registratie aanvraag vergunning
Uitvoering – exploitatie
- Beoordelen vergunning
Uitvoering – exploitatie
- Afgeven vergunning
Uitvoering – exploitatie
- Plaatsen gedenkteken
Externe partij
- Na een jaar van plaatsen monument, deze zo nodig recht zetten na verzakking.
Externe partij
- Herstel gedenkteken
Externe partij
- Administratieve werkzaamheden voor de grafbedekking (registratie en afgifte vergunning)
Uitvoering – exploitatie

Toelichting

De rechthebbende is op grond van de 'verordening op de gemeentelijke begraafplaatsen van Albrandswaard' verplicht een vergunning aan te vragen voor het plaatsen van een grafbedekking. De gemeente verleent hier een dienst die het voor de rechthebbende mogelijk maakt een grafbedekking te plaatsen. De lasten houden direct verband met de lijkbezorging en zijn gebaseerd op de verordening, waardoor deze volledig kunnen worden verhaald op de rechthebbende.

3.6 Lijkschouwing

Lijkschouwing vindt plaats door de politie. Voor de lijkschouwing ontvangt de gemeente facturen van de politie. Lijkschouwing vindt plaats op grond van de Wet op de lijkbezorging en daarom mogen deze lasten worden doorberekend in de tarieven.

3.7 Ontmoeten en herdenken

Tot de activiteit ontmoeten en herdenken kunnen de volgende onderdelen worden opgenomen:

• Het luiden van de klok	Externe partij
• Het plaatsen van een geluid installatie bij een begrafenis als dit door de begrafenis ondernemer wordt aangeven	Uitvoering – exploitatie
• Het organiseren van een herdenkingsbijeenkomst (dodenherdenking 4 mei)	Uitvoering – exploitatie /
Uitvoering - beheer –
communicatie

Toelichting

Het luiden van de klok en het plaatsen van een geluidinstallatie betreft dienstverlening door de gemeente die direct verband houdt met de lijkbezorging. Deze bijbehorende lasten kunnen daarom via de rechten worden verhaald op de recht- of belanghebbenden.

Jaarlijks wordt een herdenkingsbijeenkomst georganiseerd op 4 mei. Deze herdenkingsbijeenkomst houdt niet direct verband met de lijkbezorging en is ook toegankelijk voor de hele samenleving. Het is dan ook niet redelijk dat deze kosten worden verhaald op de rechthebbenden. De gemeente kan er ook voor kiezen deze bijeenkomst niet meer te organiseren, het is geen wettelijke taak. Deze lasten horen eigenlijk op het product 511 vorming- en ontwikkelingswerk.

3.8 Onderhoud

De activiteit onderhoud kan onderscheiden worden in het algemene onderhoud van de begraafplaats en het onderhoud van de grafbedekking. Onderstaand zijn de werkzaamheden nader gespecificeerd naar deze twee soorten onderhoud.

Algemeen onderhoud begraafplaats en gebouwen

• Het onderhouden van het groen op de begraafplaats (paden en algemene ruimte op de begraafplaats)	Uitvoering – exploitatie
• Het onderhoud van de gebouwen (opslag BOR)	Bouwen en Wonen
• Begeleiden en toezicht uitvoering onderhoud	Uitvoering – exploitatie /
uitvoering – beheer

Onderhoud grafbedekking

• Het onderhouden van het groen op de graven	Uitvoering – exploitatie
• 2 x per jaar chemische algen bestrijding monumenten	Uitvoering – exploitatie
• Begeleiden en toezicht uitvoering onderhoud	Uitvoering – exploitatie /
uitvoering – beheer
• Bijhouden en registreren van verplichte onderhoudsrechten.	Uitvoering - exploitatie

Toelichting

Onderhoud grafbedekking

In de verordening begraafplaatsen Albrandswaard is in artikel 20 opgenomen dat de gemeente zorg draagt voor het algemene onderhoud van de begraafplaats. Het onderhoud van de grafbedekking dient plaats te vinden door de rechthebbende of gebruiker. Wanneer deze nalaat de grafbedekking behoorlijk te onderhouden heeft de gemeente het recht dit uit te voeren.

In de verordening lijkbezorgingsrechten is opgenomen dat de gemeente een onderhoudsrecht in rekening brengt voor het vernieuwen van voorwerpen zoals bedoeld in artikel 21.

De rechthebbende of gebruiker betaald aan de gemeente dus alleen een vergoeding voor herstelwerkzaamheden die de gemeente moet uitvoeren aan de grafbedekking. Deze kosten bestaan uit uren van de medewerkers buitendienst BOR en het gebruik van kleine materialen.

De registratie van de onderhoudsrechten in de begraafadministratie, de facturering van de rechten, de inning en registratie van ontvangen gelden vinden plaats door de medewerkers binnendienst BOR en Financiën.

Algemeen onderhoud begraafplaats en gebouwen

De kosten die verband houden met het algemene onderhoud van de begraafplaats bestaande uit bijvoorbeeld het onderhoud van groen en paden worden niet meegenomen bij de bepaling van de tarieven voor het onderhoud. Dit onderhoud wordt beschouwd als onderhoud openbare ruimte en dient dan ook als zodanig te worden verantwoord. De begraafplaats heeft naast een functie van plaats om te begraven ook een functie als thuisbasis voor flora en fauna en kan worden doorontwikkeld tot een plek waar recreatief medegebruik mogelijk is. Het groen op de begraafplaats heeft duidelijk een functie als bovenwijks groen. In talrijke gemeenten wordt dit ook op deze wijze benaderd.

Deze kosten worden dus niet verhaald op de rechthebbenden of gebruikers, mede omdat een begraafplaats algemeen toegankelijk is voor al het publiek.

Een groot deel van de uren medewerkers buitendienst BOR is reeds opgenomen op product 560 Openbare ruimte. De lasten voor renovatie groen en cyclisch onderhoud worden in de huidige begroting verantwoord op het product begraafplaatsenbeheer. Deze lasten grotendeels eigenlijk op product 560 openbaar groen.

De gebouwen die op de begraafplaats staan worden gebruikt voor opslag van materialen van de afdeling BOR. De opslagruimte is vooral nodig voor het algemene onderhoud van de begraafplaats en om die reden wordt voorgesteld de lasten voor het onderhoud van deze gebouwen niet te verhalen op de rechthebbenden of gebruikers.

3.9 Overige activiteiten lijkbezorging

Naast de hierboven opgenomen activiteiten is er nog een restcategorie overige activiteiten, bestaande uit:

• Het opgraven en herbegraven van lijken	Externe partij
• Het afwikkelen van bezwaar- en beroepschriften	Juridische zaken
• De inning van de vordering, de debiteurenbewaking en het afboeken van oninbare vorderingen	Financiën
• De registratie en afwikkeling van klachten	Uitvoering – exploitatie
• Het bijhouden van actualiteiten / ontwikkelingen (vakliteratuur, cursussen en dergelijke)	Allen
• Het uitbreiden van de begraafcapaciteit door ruimen en/of fysieke uitbreiding	Uitvoering – beheer / uitvoering – exploitatie / externe partij
• Het geven van voorlichting aan burgers en bedrijven.	Uitvoering – exploitatie / communicatie

Toelichting

Afwikkelen bezwaar- en beroepschriften, debiteurenbeheer en bijhouden actualiteiten/ontwikkelingen

Deze activiteiten en de daarbij behorende lasten kunnen direct worden gerelateerd aan de lijkbezorging en om die reden worden de lasten volledig meegenomen bij de berekening van de (kostendekkende) tarieven.

Investerings in uitbreiding en renovatie van de begraafplaats

Het is belangrijk dat de gemeente voldoende ruimte / capaciteit heeft om te voorzien in de behoefte van lijkbezorging. Hiertoe is de begraafplaats in het verleden uitgebreid. Capaciteit wordt ook verkregen door het ruimen van graven, waarvoor de rechten zijn verlopen en de rechthebbenden afstand hebben gedaan.

Daarnaast legt de gemeente grafkelders aan, welke 75 jaar meegaan (voor deze periode wordt namelijk garantie gegeven dat de kelders waterdicht zijn).

De investering die gepaard gaat met het uitbreiden van de begraafplaats, het ruimen van de graven en het plaatsen van grafkelders worden geactiveerd. De bijbehorende kapitaallasten worden jaarlijks verantwoord op het product lijkbezorging.

De gemeente heeft de plicht een gemeentelijke begraafplaats te hebben en gelegenheid te bieden tot het geven van een laatste rustplaats. Het begraven van lijken is in principe alleen toegestaan op een begraafplaats, daarom worden de lasten inzake uitbreiding en ruiming betrokken bij de bepaling van de tarieven.

Geven van voorlichting en verstrekken van informatie

Het is geen wettelijke taak van de gemeente om voorlichting te geven over de lijkbezorging. Uitvaartondernemers kunnen deze werkzaamheden ook uitvoeren. Het op verzoek geven van informatie of antwoord geven op vragen van rechthebbenden of andere burgers behoort wel tot de taak van de gemeente. Deze lasten zijn wel meegenomen voor de berekening van de kostendekkende tarieven, maar er kan ook gekozen worden om deze lasten te verantwoorden op het product 511 vorming- en ontwikkelingswerk.

3.10 Samenvatting en conclusies

De gemeente mag de lasten die voortvloeien uit de lijkbezorging in rekening brengen bij de recht- of belanghebbenden. Er zijn twee voorwaarden gesteld om deze rechten te mogen heffen en dat zijn:

1. de dienst moet op verzoek van het individuele belang van de aanvrager dan wel degene voor wie de dienst wordt aangevraagd zijn.
2. de dienst moet voor de aanvrager iets mogelijk maken wat zonder de dienst niet mag.

Wanneer de dienstverlening is gebaseerd op de Wet op de lijkbezorging of de beheersverordening begraafplaatsen dan is voldaan aan het tweede criterium.

Voor het bepalen van de verhaalbare lasten is in eerste instantie niet vanuit de 'kosten' gedacht, maar vanuit de 'activiteiten' die verricht moeten worden in het kader van de lijkbezorging. Vervolgens is gedefinieerd wat gemeentelijke taken zijn in het kader van de lijkbezorging, zodat duidelijk is welke lasten in beginsel worden gedekt uit de lijkbezorgingsrechten en welke lasten niet.

Er is een aantal lasten waarvoor het directe verband met de lijkbezorging minder duidelijk is. Voor deze posten maakt de gemeente een bewuste keus (beleid) of deze lasten al dan niet gedekt worden uit de lijkbezorgingsrechten. Het betreft de volgende lasten.

Organiseren van jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst

Jaarlijks wordt een herdenkingsbijeenkomst georganiseerd op 4 mei. Deze herdenkingsbijeenkomst houdt niet direct verband met de lijkbezorging en is ook toegankelijk voor de hele samenleving. Het is dan ook niet redelijk dat deze kosten worden verhaald op de rechthebbenden. De gemeente kan er ook voor kiezen deze bijeenkomst niet meer te organiseren, het is geen wettelijke taak. Deze lasten horen eigenlijk op het product 511 vorming- en ontwikkelingswerk.

Algemeen onderhoud van de begraafplaats (groen 'openbare ruimte' en paden)

De gemeente heeft de plicht de begraafplaats te onderhouden en de rechthebbende heeft de plicht het graf te onderhouden. Het algemene onderhoud van de begraafplaats wordt beschouwd als onderhoud in de openbare ruimte en deze lasten worden daarom niet verhaald op de rechthebbenden. De lasten die verband houden met onderhouden van de grafbedekking, als de rechthebbende dat nalaat, worden wel opgenomen bij de bepaling van de tarieven.

Onderhoud van gebouwen op de begraafplaats

De gebouwen op de begraafplaats worden gebruikt voor opslag van materialen van de afdeling BOR. De opslagruimte is vooral nodig voor het algemene onderhoud van de begraafplaats en om die reden worden de lasten voor het onderhoud van deze gebouwen niet verhaald op de rechthebbende of gebruiker.

Investeringen in uitbreiding (aanleg en ruiming) en renovatie van de begraafplaats

Het is belangrijk dat de gemeente voldoende ruimte / capaciteit heeft om te voorzien in de behoefte van lijkbezorging. Hiertoe is de begraafplaats in het verleden uitgebreid. Capaciteit wordt ook verkregen door het ruimen van graven, waarvoor de rechten zijn verlopen en de rechthebbenden afstand hebben gedaan.

Daarnaast legt de gemeente grafkelders aan, welke 75 jaar meegaan (voor deze periode wordt namelijk garantie gegeven dat de kelders waterdicht zijn).

De investering die gepaard gaat met het uitbreiden van de begraafplaats, het ruimen van de graven en het plaatsen van grafkelders worden geactiveerd. De bijbehorende kapitaallasten worden jaarlijks verantwoord op het product lijkbezorging.

De gemeente heeft de plicht een gemeentelijke begraafplaats te hebben en gelegenheid te bieden tot het geven van een laatste rustplaats. Om deze reden en het feit dat er in principe alleen lijken mogen worden begraven op een begraafplaats, worden de kapitaallasten als gevolg van uitbreiding en/of renovatie van de begraafplaats meegenomen bij de berekening van de (kostendekkende) tarieven.

Geven van voorlichting en verstrekken van informatie

Het is geen wettelijke taak van de gemeente om voorlichting te geven over de lijkbezorging. Uitvaartondernemers kunnen deze werkzaamheden ook uitvoeren. Het op verzoek geven van informatie of antwoord geven op vragen van rechthebbenden of andere burgers behoort wel tot de taak van de gemeente. Deze lasten zijn wel betrokken bij de berekening van de kostendekkende tarieven gezien de relatief beperkte omvang van deze lasten. Er zou ook overwogen kunnen worden deze lasten te verantwoorden op het product 511 vorming- en ontwikkelingswerk.

4. MEERJARIGE LASTEN LIJKBEZORGING PER ACTIVITEIT (stap 3)

Bij deze stap zijn de lasten uit de (product)begroting aan de activiteiten, zoals deze in hoofdstuk 3 zijn gedefinieerd, toegerekend.

Voor het inzichtelijk maken van de lasten zijn gedetailleerde overzichten ontvangen op product- en grootboekniveau.

Verder is beoordeeld of de lasten volledig voortvloeien uit de activiteit die nodig is voor de uitvoering lijkbezorging. Wanneer de lasten namelijk niet volledig toerekenbaar zijn aan de lijkbezorging, dan kan dat deel ook niet worden verhaald via de lijkbezorgingsrechten.

De lasten per activiteit en de mate waarin deze aan de lijkbezorging kunnen worden toegerekend zijn in bijlage 1 (meerjarig) inzichtelijk gemaakt. Meerjarig zijn deze lasten beoordeeld op de volgende aspecten:

- Worden (forse) lastenstijgingen verwacht komende jaren?
- Is in de komende jaren sprake van incidentele lasten of baten?
- Zijn er reserves en/of voorzieningen die aangewend kunnen worden voor de lijkbezorging?

Hieronder wordt, indien relevant, een nadere toelichting gegeven op de lasten.

4.1 Incidentele posten in 2011 en 2012

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de incidentele lasten en baten in 2011 en 2012, met uitzondering van personele lasten (zie hiervoor 4.3).

Incidentele lasten - diverse lasten	Kostens oort	2011		2012	
		Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie 01/09
Verlenen van rechten					
Upgrade begraafadministratie (Key2begraven)	34000	-	2.651,00	-	-
		-	2.651,00	-	-
Begraven					
Vorstdekens	34000	-	-	-	720,00
		-	-	-	720,00
Grafbedekking					
Rechtzetten gedenktekens (door externe partij)	34000	-	-	-	4.823,91
Diverse kosten (graveren)	34000	-	-	-	35,64
		-	-	-	4.859,55
Ontmoeten / herdenken					
Aanschaf zitbanken (9 stuks)	34000	-	4.436,00	-	-
		-	4.436,00	-	-
Onderhoud					
Digitaal begraafplaatsenplan	34000		6.498,70		
		-	6.498,70	-	-
Overige activiteiten lijkbezorging					
Reparatie carport	34000		269,40		
Beheer gebouwen (personele lasten)	62267	-	1.634,25	-	-
		-	1.903,65	-	-
TOTAAL LASTEN		-	15.489,35	-	5.579,55

Incidentele baten	Kostens oort	2011		2012	
		Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie 01/09
Afkoop onderhoud (jaar 2010) voor 25 jaar (6x)		-	4.950,00	-	-
Opgraven en herbegraven 6 lijken		-	9.462,00	-	-
TOTAAL BATEN		-	14.412,00	-	-

Voor de berekening van de (maximale) kostendekkende tarieven worden deze incidentele posten niet meegenomen als te dekken lasten.

De begrote baten en lasten betreffen allemaal structurele posten; alleen in de realisatie 2011 en 2012 zijn incidentele uitgaven (lasten) en inkomsten (baten) verantwoord.

4.2 Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn toegerekend aan de activiteiten aan de hand van gegevens uit de activa administratie. Een uitdraai van deze activa administratie en de toerekening van de verschillende investeringen aan de activiteiten is opgenomen op bijlage 2.

4.2.1 Gedenksteen oorlogsslachtoffers en gebouwen begraafplaats

De kapitaallasten voor het gedenksteen en de gebouwen op de begraafplaats van circa € 2.000 worden niet opgenomen in het overzicht van de lasten. Deze lasten hebben namelijk niet direct een verband met een activiteit die nodig is voor de uitvoering van de lijkbezorging.

4.2.2 Ruimen graven, plaatsen grafkelders en herinrichten begraafplaatsen

In 2013 worden 103 nieuwe grafkelders (aanschafwaarde € 220.000) aangelegd op de begraafplaats Rhoon. In de (vastgestelde) begroting zijn de bijbehorende kapitaallasten niet opgenomen. In het meerjarenoverzicht is wel rekening gehouden met deze lasten.

In 2014 en 2015 is een ruiming van 350 graven (per jaar) gepland voor de begraafplaats te Poortugaal. Dit is voorlopig de laatste grote ruiming waarbij een groot aantal achterstallige ruiming plaatsvindt. Het is de bedoeling dat na deze ruiming één keer in de circa 20 jaar geruimd gaat worden. De kosten voor de ruiming (in 2014 € 161.000 en in 2015 € 161.000) worden geactiveerd. De (kapitaal)lasten voor de ruiming worden over een periode van 20 jaar aan de exploitatie toegerekend.

4.2.3 Systematiek waarden en afschrijven vaste activa

De activa worden nu conform financiële verordening lineair afgeschreven. Voorgesteld wordt om afschrijvingen annuïtair te laten plaatsvinden. Hierdoor is sprake van gelijkblijvende lasten in de exploitatie, waardoor de lasten dus gelijkmatiger tot uitdrukking komen. Dit leidt daarmee ook tot gelijkmatigere tarieven. Formeel moet de gemeenteraad de wijziging in de afschrijvingssystematiek goedkeuren.

Er is geconstateerd dat niet alle afschrijvingstermijnen consistent en/of juist zijn.

Grafkelders worden bijvoorbeeld in 50 jaar afgeschreven, terwijl de levensduur 75 jaar is (voor deze periode wordt door de leverancier van de grafkelders garantie gegeven op het waterdicht zijn). Voorgesteld wordt de afschrijvingstermijn van grafkelders te verlengen van 50 naar 75 jaar.

Met dit voorstel is in het meerjarenoverzicht rekening gehouden.

Verder variëren de afschrijvingstermijnen voor uitbreidingen (40 jaar), ruiming (20 jaar) en aanleg van begraafplaatsen (25 jaar). Voorgesteld wordt deze afschrijvingstermijnen niet te wijzigen, maar in de toekomst wel duidelijke termijnen te hanteren voor:

- het ruimen van graven, inclusief herinrichting van de begraafplaats
- de aanleg (uitbreiding) van begraafplaatsen
- het plaatsen van keldergraven
- de overige investeringen voor de begraafplaatsen (zoals openbare verlichting, wegen en paden).

Eén investering uit 2011/2012 betreft de ruiming van graven en de aanleg van keldergraven op de begraafplaats in Rhoon. Deze investering wordt in 50 jaar afgeschreven. Voorgesteld wordt deze investering op te splitsen in een deel voor de ruiming (aanschafwaarde € 186.792) en een deel voor de keldergraven (aanschafwaarde € 123.386) en de daarbij behorende afschrijvingstermijnen van 20 jaar respectievelijk 75 jaar toe te passen (in plaats van de huidige 50 jaar). Met dit voorstel is in het meerjarenoverzicht rekening gehouden.

Conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten mag een wijziging in de systematiek niet met terugwerkende kracht plaatsvinden. Dit betekent dat in de overzichten rekening is gehouden met een wijziging in de systematiek vanaf 2013 (dus de boekwaarden per 31 december 2012 blijven ongewijzigd).

In onderstaande tabel is het financiële effect van de wijziging in systematiek afschrijven (van lineair naar annuïtair) en aanpassen afschrijvingstermijnen opgenomen. In deze tabel is rekening gehouden met de posten ruimen graven, plaatsen grafkelders en herinrichten begraafplaats, zoals onder 4.2.2 opgenomen. De kapitaallasten in verband met de gedenksteen (onder 4.2.1) zijn niet in onderstaand overzicht begrepen.

	2013	2014	2015	2016	2017
Samenvatting					
Kapitaallasten cf goedgekeurde meerjarenbegroting	€ 127.585,78	€ 135.014,56	€ 132.323,34	€ 129.632,12	€ 126.940,90
Kapitaallasten zoals opgenomen in meerjarenoverzicht	€ 105.922,12	€ 117.212,87	€ 130.131,93	€ 143.050,99	€ 143.050,99
Afwijking	€ 21.663,66-	€ 17.801,69-	€ 2.191,41-	€ 13.418,86	€ 16.110,08
Te verklaren door:					
- effect stelselwijziging (van lineair naar annuïtair)	€ 26.182,81-	€ 21.560,71-	€ 18.869,49-	€ 16.178,27-	€ 13.487,05-
- effect wijzigen termijnen grafkelders en ruimen Rhoon 2011/2012	€ 4.519,14	€ 3.759,02	€ 3.759,02	€ 3.759,02	€ 3.759,02
- nieuwe investeringen (waren niet opgenomen in meerjarenbegroting)	€ -	€ -	€ 12.919,06	€ 25.838,11	€ 25.838,11
	€ 21.663,66-	€ 17.801,69-	€ 2.191,41-	€ 13.418,86	€ 16.110,08

4.3 Personele lasten (uitvoering en beheer)

Van de begraafplaatsbeheerder is een opgaaf ontvangen van de gerealiseerde uren naar hoofdactiviteit. Deze uren zijn vervolgens beoordeeld op volledigheid door een aansluiting te maken met de verantwoorde uren volgens de financiële administratie.

Uit deze beoordeling blijkt dat de onderhoudsuren openbare ruimte, conform uitgangspunt (zie 3.8), niet begroot worden op het product lijkbezorging, maar op het product onderhoud openbaar groen. In totaal betreft het circa 5.770 uur op jaarbasis, in geld is dit € 242.340 (5.770 x € 42,00). Bij de berekening van de tarieven voor de lijkbezorging wordt deze post dus niet betrokken.

De overige uren voor beheer, uitvoering en administratieve werkzaamheden zijn als volgt toegerekend aan de activiteiten.

4.3.1 Beheer en uitvoering

De uren voor beheer en uitvoering zijn toegerekend aan de volgende activiteiten:

- begraven (toezicht bij delven graf, opvangen en begeleiden stoet, graf dichten)
- asbestemming (begeleiden nabestaanden, plaatsen asbus in nis of graf, verstrooien as)
- ontmoeten / herdenken (klaarzetten geluidinstallatie en jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst)

4.3.2. Administratieve werkzaamheden

De uren voor administratieve werkzaamheden zijn toegerekend aan de volgende activiteiten:

- verlenen van rechten (registratie van rechten)
- begraven en asbezorging (vastleggen tijdstippen plechtigheden, doorgeven, registratie)
- grafbedekking (afgeven vergunning, registratie)
- ontmoeten / herdenken (jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst)
- onderhoud (registratie onderhoudsrechten)
- overige activiteiten lijkbezorging (invoeren van tarieven in begraafadministratie, verstrekken van informatie, behandeling van klachten)

Incidentele uren – actualiseren gegevens / digitaliseren begraafplaats

In 2011 en 2012 zijn relatief veel uren besteed aan het op orde brengen van de administratie. Zo zijn kaarten vernieuwd, heeft een actualisatie en controle van de administratie plaatsgevonden en zijn gegevens gedigitaliseerd. Deze werkzaamheden houden voor een deel ook verband met de ingebruikname van een nieuw softwarepakket voor de begraafadministratie.

In onderstaande tabel zijn deze incidentele uren opgenomen.

Incidentele lasten - uren	2011		2012	
	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie 01/09
Incidenteel administratieve uren (550 uur x € 42,00)	23.100	23.100	23.100	15.400
Incidenteel administratieve uren arbeidsongeschikte medewerker (366 in 2011 en 155,5 in 2012 x € 80,00)		29.280		12.440
TOTAAL PERSONELE LASTEN	23.100,00	52.380,00	23.100,00	27.840,00

In totaal wordt ruim 1.200 uur begroot voor administratieve werkzaamheden terwijl de verwachting is dat circa 650 uur op jaarbasis voldoende is. Een afname van het aantal uur met 550 (1.200 minus 650) betekent circa € 23.100 minder lasten (550 x € 42,00).

Op dit moment is nog onzeker of een besparing van 550 uur op administratieve werkzaamheden realistisch is, daarom is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een te realiseren efficiency van 200 uur vanaf 2013; in de meerjarenbegroting is daarom rekening gehouden met € 8.400 (200 x € 42,00) lagere personele lasten.

Daarnaast is administratieve bijstand verleend door een medewerker die arbeidsongeschikt was. Deze uren zijn niet begroot (in 2011 ruim 500 uur x € 80,00 en naar verwachting in 2012 circa 450 uur). Een deel van deze uren (366 in 2011 en 234 voor 2012, dit is 155,5 uur tot 1 september) kan als incidenteel worden aangemerkt. De uren voor deze medewerker zijn niet opgenomen in de begroting van de lijkbezorging, dus voor de bepaling van de tarieven hebben deze uren geen invloed als van de begrote posten wordt uitgegaan. In de meerjarenbegroting is ervan uitgegaan dat deze medewerker geen uren meer op de lijkbezorging zal verantwoorden!

4.4 Software, renovatie groen, goederen en diensten en cyclisch onderhoud

Deze budgetten zijn beoordeeld aan de hand van de realisatie 2011 en 2012. Op basis hiervan is een verdeling van deze budgetten naar de verschillende posten gemaakt, welke is beoordeeld door de begraafplaatsbeheerder.

4.4.1 Omvang budgetten

De budgetten voor software, renovatie groen, goederen en diensten en cyclisch onderhoud zijn naar verwachting in totaliteit € 41.493 te hoog. Dit kan voornamelijk worden verklaard doordat inhuur plaatsvond voor het uitvoeren van onderhoud tot en met 2011. Vanaf 2012 wordt het onderhoud door het eigen personeel uitgevoerd. Voorzichtigheidshalve is bij voornamelijk het onderhoud rekening gehouden met stelpost voor een bedrag van € 27.500. Per saldo zijn de budgetten na het opnemen van deze stelpost € 13.993 te hoog. Een specificatie van deze budgetten is opgenomen op bijlage 3. In het overzicht van de lasten is rekening gehouden met de bijstelling van de lasten met € 13.993.

4.4.2 Toerekening onderhoud aan product 560 openbaar groen

Het budget voor renovatie groen (€ 15.000) is benodigd voor het onderhoud in de openbare ruimte en behoort dus op product 560 openbaar groen. Deze lasten zijn voor de berekening van de kostendeekkende tarieven dus niet opgenomen in de meerjarenoverzichten.

In de toekomst is de gemeente voornemens om ook takken / groen rondom het graf te leggen bij een begrafenissen. Hiervoor zijn momenteel nog geen lasten opgenomen in de begroting.

4.5 Niet aan de lijkbezorging toe te rekenen lasten

In de vastgestelde meerjarenbegroting is een aantal lasten opgenomen die niet direct verband houden met de lijkbezorging en daarom ook niet zijn meegenomen bij het berekenen van de kostendeekkende tarieven. Hieronder worden deze posten samengevat en nader toegelicht.

	Begroet 2012
• Onderhoud openbare ruimte (zie 4.4)	€ 15.000
• Personele kosten herdenkingsbijeenkomst	€ 10.777
• Belastingen, energie, water en verzekering gebouwen begraafplaats	€ 3.604
• Kapitaallasten gebouwen (zie 4.2)	€ 1.685
• Kapitaallasten gedenksteen (zie 4.2)	€ 506
• Uren bouwen en wonen	€ 800
	<hr/> <hr/> € 32.372

4.5.1 Personele kosten herdenkingsbijeenkomst

Jaarlijks wordt op 4 mei een herdenkingsbijeenkomst georganiseerd. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd voor alle belangstellenden in de samenleving en is niet specifiek een activiteit die in het kader van de lijkbezorging plaats (moet) vinden. Het is dan ook niet rechtvaardig deze kosten toe te rekenen aan de lijkbezorging (zie ook 3.7).

4.5.2 Belasting, energie, water en verzekering gebouwen begraafplaats

De gebouwen op de begraafplaats worden gebruikt als opslagplaats voor de afdeling BOR. Deze opslagplaats is niet direct noodzakelijk voor de lijkbezorging en daarom worden deze kosten ook niet betrokken bij de berekening van de kostendeekkende tarieven (zie ook 3.8).

4.5.3 Uren bouwen en wonen

Voor het beheer van de gebouwen op de begraafplaats wordt jaarlijks een bedrag doorbelast vanuit bouwen en wonen. Deze lasten worden niet betrokken bij de berekening van de tarieven voor de lijkbezorging (zie ook 4.5.2).

4.6 Overige lasten: perceptiekosten

Bij het inzichtelijk maken van de overige lasten gaat het om lasten die niet specifiek betrekking hebben op de lijkbezorging, maar wel in het lastenoverzicht betrokken mogen worden (dit zijn de perceptiekosten). Hierbij valt te denken aan:

- compensabele BTW: de compensabele BTW die kan worden toegerekend aan activiteiten waarvan de kosten worden verhaald komen ook in aanmerking voor kostenverhaal.
- lasten die gepaard gaan met het innen van de lijkbezorgingsrechten:
 - opleggen aanslagen lijkbezorgingsrechten
 - (deel van de) lasten voor de gemeentelijke belastinggids
 - Bezwaren en beroepen tegen de aanslagen lijkbezorgingsrechten¹
 - Kosten van kwijtscheldingen, kosten van oninbaarheid en verlagingen naar aanleiding van bezwaarschriften (deze kosten kunnen ook in mindering worden gebracht op de begrote baten)².

In de meerjarige raming van de lasten is rekening gehouden met deze perceptiekosten voor een (jaarlijks) bedrag van € 19.000. Deze lasten zijn grof benaderd op basis van het geschatte aantal minuten per factuur voor de inning van de lijkbezorgingsrechten, vermenigvuldigd met het aantal facturen en het vastgestelde uurtarief.

4.7 Reserves

In 2006 en in 2007 zijn reserves gevormd voor de dekking van de kapitaallasten voor het ruimen van de begraafplaatsen. De reserves zijn gevoed door een bijdrage uit de algemene reserve. Jaarlijks wordt een vast bedrag (totaal circa € 19.000) onttrokken voor de kapitaallasten.

In het meerjarenoverzicht zijn deze jaarlijkse onttrekkingen opgenomen.

De raad heeft de zeggenschap over de aanwending van reserves. De raad kan dus besluiten op basis van gewijzigde inzichten dat de bestemming van de reserve moet wijzigen.

4.8 Voorzieningen

Verder is bij de lijkbezorging sprake van afkoop van rechten voor een langere periode. Denk hierbij aan de uitsluitende rechten die voor een periode van 25 of 10 jaar worden afgesloten of de afkoop van het onderhoud voor meerdere jaren. Deze inkomsten zijn ter dekking van de lasten die in de komende jaren nog worden gemaakt. Het deel van de inkomsten dat betrekking heeft op komende jaren kan worden toegevoegd aan een voorziening, waaruit jaarlijks een deel wordt onttrokken ten gunste van de exploitatie.

¹ In de wet is bepaald dat kosten van bezwaar-, beroep- en inspraakprocedures niet kunnen worden verhaald, dit zijn beleidskosten. De specifiek tegen de aanslagen lijkbezorgingsrechten gerichte bezwaren en beroepen vallen niet onder de uitzondering, deze behoren tot de perceptiekosten.

² In het kader van het armoedebeleid verlenen de meeste gemeenten kwijtschelding van een aantal gemeentelijke belastingen. Voor retributies, zoals lijkbezorgingsrechten, wordt doorgaans geen kwijtschelding verleend. De reden hiervoor is dat de retributie in feite een betaling voor geleverde diensten is en geen algemene belasting.

Wanneer sprake is van een zogenoemd ideaalcomplex, dat wil zeggen dat het jaarlijks ontvangen bedrag dat wordt ontvangen voor uitsluitende rechten en/of afkoop van onderhoud is gelijkblijvend. Hierdoor zal de dotatie aan de voorziening en de onttrekking uit de voorziening per saldo € 0 zijn; in dit geval is sprake van een evenwicht.

De gemeente Albrandswaard kent geen voorzieningen. Er kan gesteld worden dat sprake is van een ideaalcomplex.

4.9 Samenvatting en conclusies

De lasten welke toegerekend kunnen worden aan de verschillende onderscheiden activiteiten voor de dienstverlening in het kader van de lijkbezorging zijn in bijlage 1 opgenomen. Alleen structurele lasten zijn opgenomen voor de berekening van de maximale (kostendekkende) tarieven.

Niet aan de lijkbezorging toe te rekenen lasten

Er is een aantal lasten dat verantwoord wordt op het product lijkbezorging, maar **niet** meegenomen wordt voor de berekening van de kostendekkende tarieven. Het betreft de volgende posten (met de begrote bedragen voor 2012):

- Onderhoud openbare ruimte	€ 15.000
- Personele kosten herdenkingsbijeenkomst	€ 10.777
- Belastingen, energie, water en verzekering gebouwen en begraafplaats	€ 3.604
- Kapitaallasten gebouwen	€ 1.685
- Kapitaallasten gedenksteen	€ 506
- Uren bouwen en wonen	€ 800
	<u>€ 32.372</u>

Voor een nadere toelichting voor de reden waarom deze lasten niet worden meegenomen wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

Wel aan de lijkbezorging toe te rekenen posten

Daarnaast worden de volgende twee posten, die niet op de lijkbezorging worden verantwoord, **wel** meegenomen bij de bepaling van de totale lasten.

- Perceptiekosten	€ 19.000
- Bijdrage uit de reserves	€ 19.235 (bate)

Een deel van de begrote (meerjarige) kapitaallasten kan worden gedekt uit een bijdrage uit de reserves die daarvoor beschikbaar zijn gesteld door de raad. In de meerjarenbegroting is hiermee rekening gehouden. Het risico is aanwezig dat de raad op basis van gewijzigde inzichten de bestemming van deze reserves kan wijzigen.

Structurele correcties op de lasten lijkbezorging

Op de begrote lasten, zoals die nu zijn opgenomen in de financiële administratie, zijn de volgende (structurele) correcties toegepast (met de begrote bedragen voor 2013):

- wijziging systematiek kapitaallasten / aanpassen termijnen	€ 22.000 Voordeel
- kapitaallasten in verband met investeringen	€ 6.000 Nadeel
- bijstelling budget software, cyclisch groen, renovatie, goederen/diensten	€ 14.000 Voordeel
- besparing administratieve uren	€ 8.000 Voordeel

Wijziging systematiek kapitaallasten / aanpassen termijnen

De activa worden nu conform financiële verordening lineair afgeschreven. Voorgesteld wordt om afschrijvingen annuïtair te laten plaatsvinden. Hierdoor is sprake van gelijkblijvende lasten in de exploitatie, waardoor de lasten dus gelijkmatiger tot uitdrukking komen. Dit leidt daarmee ook tot gelijkmatigere tarieven. Formeel moet de gemeenteraad de wijziging in de afschrijvingsystematiek goedkeuren.

Verder is vastgesteld dat niet alle termijnen consistent en/of juist zijn.

Investeringen

In de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met de aanleg van 103 grafkelders in Rhoon in 2013 en de voorgenomen ruiming in 2014 en 2015 in Poortugaal (350 stuks per jaar). De bijbehorende kapitaallasten zijn in de meerjarenbegroting opgenomen en lopen op van € 6.000 in 2013 tot € 41.000 in 2017.

Bijstelling budget software, cyclisch groen, renovatie en goederen/diensten

Uit een nadere beoordeling van deze budgetten is gebleken dat deze te hoog zijn. Voorgesteld wordt de budgetten te verlagen met € 14.000.

Besparing administratieve uren

In de afgelopen jaren heeft een administratieve inhaalslag plaatsgevonden. Er is een nieuw softwarepakket aangeschaft voor de registratie van de graven en gegevens zijn geactualiseerd. De verwachting is dat in de komende jaren een besparing van 200 uur op de administratieve werkzaamheden kan worden gerealiseerd.

Overige aandachtspunten meerjarenbegroting

In 2011 (366 uur -> € 29.280) en 2012 (155,5 uur -> € 12.440) zijn administratieve uren op de lijkbezorging verantwoord door een arbeidsongeschikte medewerker. Deze uren zijn niet opgenomen in de begroting. Bij de bepaling van de (toekomstige) lasten voor de lijkbezorging is ervan uitgegaan dat deze uren incidenteel zijn geweest.

In de toekomst is het de bedoeling dat takken rondom het graf gelegd worden bij een begrafenis. Hiervoor is momenteel nog niets opgenomen in de begroting. Verder is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met baten voor het luiden van de klok en het gebruik van de geluidinstallatie.

5 MEERJARIGE BATEN LIJKBEZORGING EN DE AANTALLEN (stap 4)

Voor het berekenen van de kostendekkende tarieven per activiteit is het belangrijk om ook een goed inzicht te hebben in de juistheid / volledigheid en betrouwbaarheid van de gerealiseerde en begrote baten en de daarbij behorende aantallen.

5.1 Aantallen en de baten

De aantallen voor 2011 en 2012 zoals deze zijn opgenomen in de begraafadministratie zijn vergeleken met de verantwoorde baten in de financiële administratie. Er zijn een paar afwijkingen geconstateerd, maar op hoofdlijnen kan geconcludeerd worden dat de aantallen volgens beide administraties met elkaar overeenkomen.

Deze beoordeelde aantallen zijn vervolgens opgenomen in een sjabloon die overeenkomt met de indeling van de verordening lijkbezorgingsrechten (zie bijlage 4). Hierdoor wordt een extra controle uitgevoerd op de begrote baten in 2012 (en de jaren daarna).

De gerealiseerde aantallen in 2011 zijn vergeleken met de begrote aantallen in 2012 (en is rekening gehouden met de reeds gerealiseerde aantallen in 2012).

In het meerjarenoverzicht is het uitgangspunt gehanteerd dat de verwachte aantallen voor de jaren 2013 tot en met 2017 gelijk zullen zijn aan de begrote aantallen in 2012. Deze aantallen zijn de basis voor het berekenen van de kostendekkende tarieven per activiteit.

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de begrote aantallen voor 2012 tot en met 2017 per activiteit.

Begrote aantallen per activiteit	2012 t/m 2017 Aantal
Verlenen rechten	
<u>Poortugaal</u>	
- 25 jaar dubbel graf	4
- 25 jaar enkel graf	4
- 25 jaar urnennis	2
- 10 jaar dubbel graf	6
- 10 jaar enkel graf	8
- 10 jaar algemeen graf	6
- 10 jaar kindergraf	2
<u>Rhoon</u>	
- 25 jaar grafkelder	20
- 25 jaar urnengraf	2
- 25 jaar urnennis	2
- 25 jaar kindergraf	1
- 10 jaar grafkelder (2 lagen)	8
- 10 jaar urnengraf	2
- 10 jaar algemeen graf	6
- 10 jaar kindergraf	2
Inschrijven en overboeken in register	84

Begrote aantallen per activiteit	2012 t/m 2017 Aantal
Begraven	
Begravenissen personen 12 jaar en ouder	84
Asbestemming	
Bijzettingen van asbussen en urnen in urnennis	2
Bijzettingen van asbussen en urnen in urnengraf of eigen graf	4
Verstrooien van as	1
Grafbedekking	
Vergunning gedenksteen	84
Onderhoud	
Verplicht onderhoudsrecht (in jaren)	627
Onderhoudsrecht eigen graf	25
Ontmoeten en herdenken	
Luiden klok	60
Klaarzetten geluidinstallatie	60

5.2 Samenvatting en conclusies

Voor het berekenen van de kostendeekkende tarieven zijn de aantallen een belangrijke parameter. Daarom zijn de gerealiseerde aantallen in 2011 en 2012 beoordeeld ten opzichte van de begrote aantallen voor 2012. Voor de jaren 2013 tot en met 2017 zijn de begrote aantallen voor 2012 als basis voor de berekening van de kostendeekkende tarieven gehanteerd.

6. KOSTENDEKKENDE TARIEVEN (stap 5)

Eerst worden de gehanteerde uitgangspunten voor het bepalen van de te dekken lasten voor de lijkbezorging nogmaals samengevat en vervolgens wordt inzicht gegeven in de omvang van de (structurele) lasten, welke de basis zijn voor de berekening van de kostendekkende tarieven.

Daarna wordt inzicht geboden in de kostendekkende tarieven en 3 scenario's die kunnen worden gevolgd om tot kostendekkende tarieven in 2017 te komen.

6.1 Uitgangspunten voor uit tarieven te dekken lasten voor de lijkbezorging

Voor de bepaling van de uit de tarieven te dekken lasten voor de lijkbezorging zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- De basis voor het bepalen van de lasten zijn de begrote structurele lasten volgens de vastgestelde meerjarenbegroting 2013 tot en met 2017.
- Er is rekening gehouden met voorstellen voor te verwerken begrotingswijzigingen, welke een effect hebben op het begrote saldo van de gemeente:
 - wijziging systematiek afschrijven van lineair naar annuïtair en wijzigen afschrijvingstermijnen (zie 4.2.3);
 - investeringen in 2013 (aanleg grafkelders) en in 2014/2015 ruiming begraafplaats Poortugaal. De bijbehorende kapitaallasten zijn meerjarig opgenomen (zie 4.2.2);
 - verlagen budget voor software, Software, renovatie groen, goederen en diensten en cyclisch onderhoud vanaf 2012 met € 13.993 (zie 4.4.1);
 - verlagen van het budget voor administratieve uren vanaf 2013 met € 8.400 (dit is 200 uur) (zie 4.3.2).
- Er is rekening gehouden met reeds begrote posten die niet of wel betrokken worden bij het bepalen van de lasten die gedekt worden uit de tarieven voor de lijkbezorging:
 - verlagen begrote lasten met niet aan de lijkbezorging toe te rekenen posten vanaf 2012, in totaal € 32.372 (zie 4.5);
 - geschatte perceptiekosten, welke nu elders in de begroting zijn opgenomen, van circa € 19.000 vanaf 2012 (zie 4.6).
- De (kapitaal)lasten voor de lijkbezorging zijn verlaagd met € 19.235 in verband met de door de gemeenteraad beschikbaar gestelde bijdrage uit de reserves (zie 4.7).
- De begrote uren voor de uitvoering en het beheer zijn zo goed mogelijk toegerekend aan de verschillende activiteiten (zie 4.3).
- De begrote aantallen per activiteit zijn gebaseerd op realisatie gegevens 2011 en 2012 en een inschatting voor komende jaren, waarbij de aantallen voor 2013 tot en met 2017 gelijk zijn gesteld aan 2012 (zie 5). Er is geen rekening gehouden met bijvoorbeeld vergrijzing.
- Er is geen rekening gehouden met prijselasticiteit (marktwerking), dat wil zeggen het effect dat mensen wellicht gaan kiezen voor cremen of een andere begraafplaats voor het begraven als de tarieven voor begraven stijgen.

6.2 Ontwikkelingen met mogelijk effect op de tariefstelling

In de afgelopen jaren is met name veel tijd besteed aan het wegwerken van achterstanden ten aanzien van de lijkbezorging. Momenteel zijn de werkzaamheden ten aanzien van de achterstanden nog niet volledig afgerond, waardoor nog niet een duidelijk inzicht aanwezig is in de reguliere lasten voor de lijkbezorging. Op het moment dat de achterstanden volledig zijn weggewerkt zal dit inzicht wel aanwezig zijn. Er wordt dan ook voorgesteld periodiek te rapporteren over de voortgang van de werkzaamheden en de bevindingen / uitkomsten.

6.3 Structurele (meerjarige) lasten lijkbezorging te dekken uit tarieven

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het saldo van de structurele lasten die gedekt worden uit de lijkbezorgingsrechten. Verder wordt ook inzicht geboden in de relatie met de huidige goedgekeurde (meerjaren)begroting.

V = voordeel / N = nadeel (bedragen x € 1.000)	2012 Begroot	2013 Begroot	2014 Begroot	2015 Begroot	2016 Begroot	2017 Begroot
Huidige meerjarenbegroting:						
Lasten 67240110 lijkbezorging + 67240210 begraafplaatsbeheer	330 N	329 N	327 N	325 N	323 N	321 N
Begr.wijzigingen met effect op begroot saldo:						
Af: wijziging systematiek/termijnen kapitaallasten	- -	22- V	18- V	16- V	13- V	10- V
Bij: kapitaallasten als gevolg van investeringen	- -	6 N	15 N	28 N	41 N	41 N
Af: bijstelling budget software, onderhoud	14- V	14- V	14- V	14- V	14- V	14- V
Af: besparing administratieve uren (200 uur)	- -	8- V	8- V	8- V	8- V	8- V
	14- V	38- V	25- V	10- V	6 N	9 N
Totaal lasten voor bijdrage uit reserves	316 N	291 N	302 N	315 N	329 N	330 N
Bijdrage uit reserves	19 V	19 V	19 V	19 V	19 V	19 V
Subtotaal	297 N	272 N	283 N	296 N	310 N	311 N
Overige correcties voor de lijkbezorging:						
Af: niet aan lijkbezorging toe te rekenen lasten	32- V	33- V	33- V	33- V	33- V	33- V
Bij: toe te rekenen perceptiekosten	19 N	19 N	19 N	19 N	19 N	19 N
	13- V	14- V	14- V	14- V	14- V	14- V
Totaal lasten lijkbezorging te dekken door tarieven	284 N	258 N	269 N	282 N	296 N	297 N
Huidige meerjarenbegroting:						
Totaal baten 67320110 Baten begraafplaatsbeheer	239 V	298 V	306 V	308 V	308 V	307 V

Op basis van bovenstaand overzicht kan geconcludeerd worden dat wanneer de baten (inclusief taakstelling) zoals deze nu in de meerjarenbegroting zijn opgenomen worden gerealiseerd de exploitatie voor de lijkbezorging zeker kostendekkend zal zijn. Uiteraard onder de voorwaarde dat de lasten zich ook conform begroting ontwikkelen.

Voorgesteld wordt de begrote meerjarige baten als uitgangspunt te nemen voor de berekening van de kostendekkende tarieven. In 2017 zal dan sprake zijn van een voordelig saldo van € 10.000 (baten € 307.000 minus aan de lijkbezorging toe te rekenen lasten € 297.000).

Hierbij is het uitgangspunt dat de door de lijkbezorging te dekken lasten en de begrote baten zich conform bovenstaand overzicht ontwikkelen.

Voorzichtigheidshalve wordt voorgesteld om uit te gaan van hogere te realiseren baten. Mocht in de komende jaren blijken dat het saldo van de lijkbezorging zich conform verwachting ontwikkelt dan kan alsnog besloten worden de tarieven niet of minder te verhogen dan voorgenomen.

6.4 Kostendekkende tarieven

De basis voor het berekenen van de kostendekkende tarieven zijn de begrote baten, inclusief de hierin opgenomen taakstelling.

6.4.1 Kostendekkende tarieven per activiteit in 2017

De kostendekkende tarieven kunnen worden berekend door de begrote lasten per activiteit te delen door de verwachte aantallen voor die activiteit. Deze berekening leidt tot de volgende kostendekkende tarieven in 2017 (de vastgestelde tarieven voor 2013 zijn voor het inzicht in de ontwikkeling van de tarieven ernaast gezet).

OVERZICHT TARIEVEN	Vastgesteld tarief 2013	Kostendekkend tarief 2017	Vershil	In %
Verlenen van rechten (gemiddeld tarief, begrote aantallen 2012)	€ 1.510,92	€ 2.340,15	€ 829,23	54,9%
Begraven van een lijk ouder dan 12 jaar	€ 1.059,00	€ 725,87	€ 333,13-	-31,5%
Bijzetten van asbussen en urnen (gemiddeld)	€ 224,00	€ 209,11	€ 14,89-	-6,6%
Grafbedekking vergunning	€ 147,00	€ 81,04	€ 65,96-	-44,9%
Onderhoud (gemiddeld)	€ 36,23	€ 74,74	€ 38,51	106,3%
Inschrijven in register	€ 28,00	€ 45,64	€ 17,64	63,0%
Klok luiden (per kwartier)	€ 35,00	€ 9,55	€ 25,45-	n/a
Geluidinstallatie (per begrafenis)	€ 86,00	€ 18,63	€ 67,37-	n/a

Uit bovenstaand overzicht kan grofweg geconcludeerd worden dat de huidige tarieven voor het verlenen van rechten, onderhoud en inschrijving in het register fors moeten stijgen om kostendekkend te zijn, terwijl de tarieven voor het begraven en het afgeven van de vergunning fors lager zouden kunnen zijn.

Voor de lijkbezorging geldt dat er sprake mag zijn van kruissubsidiëring. Dat houdt in dat de lasten van een activiteit gecompenseerd mogen worden met een bijdrage uit een andere activiteit.

Voorgesteld wordt de huidige tarieven qua omvang als basis te hanteren en vervolgens drie scenario's te presenteren die (in ieder geval) in 2017 leiden tot volledige kostendekkendheid.

6.4.2 Scenario's voor kostendekkende tarieven in 2017

Er zijn drie scenario's berekend waarbij de verwachte baten in 2017 gelijk zullen zijn aan de begrote baten. Hierbij is gebruikt gemaakt van de mogelijkheid tot kruissubsidiëring. De volgende drie scenario's leiden tot kostendekkende tarieven in 2017.

	2014	2015	2016	2017
1. Eénmalige verhoging	12,5%	3,0%	3,0%	3,0%
2. Afbouw verhoging	7,5%	6,0%	4,5%	3,0%
3. Gelijkmatische verhoging	6,0%	6,0%	6,0%	3,0%

In de onderstaande tabel is een recapitulatie opgenomen van de financiële effecten per scenario.

N= nadeel en V = voordeel (bedragen x € 1.000)	2013	2014	2015	2016	2017
Verwachte baten bij:					
1. Eénmalige verhoging	€ 254 V	€ 287 V	€ 295 V	€ 304 V	€ 313 V
2. Afbouw verhoging	€ 254 V	€ 274 V	€ 290 V	€ 303 V	€ 312 V
3. Gelijkmatische verhoging	€ 254 V	€ 270 V	€ 286 V	€ 303 V	€ 311 V
Verwachte lasten (= begroot inclusief voorgestelde begr.wijzigingen)	€ 290 N	€ 302 N	€ 315 N	€ 328 N	€ 328 N
Verwachte resultaten (voor bijdrage uit de reserves)					
1. Eénmalige verhoging	€ 36- N	€ 15- N	€ 20- N	€ 24- N	€ 15- N
2. Afbouw verhoging	€ 36- N	€ 28- N	€ 25- N	€ 25- N	€ 16- N
3. Gelijkmatische verhoging	€ 36- N	€ 32- N	€ 29- N	€ 25- N	€ 17- N
Begrote resultaten huidige begroting (voor bijdrage uit de reserves)					
Begrote baten huidige begroting (incl.taakstelling)	€ 298 V	€ 306 V	€ 308 V	€ 308 V	€ 307 V
Begrote lasten huidige begroting	€ 329 N	€ 327 N	€ 325 N	€ 323 N	€ 321 N
Resultaat huidige begroting (voor reserves)	€ 31- N	€ 21- N	€ 17- N	€ 15- N	€ 14- N

Opmerkingen

- In de huidige begroting is structureel rekening gehouden met een bijdrage van € 19.235 uit de reserves. Deze bijdrage is in bovenstaand overzicht niet opgenomen.
- In bovenstaand overzicht is geen rekening gehouden met lasten die niet meegenomen hoeven te worden bij de berekening van de kostendekkende tarieven en de perceptiekosten (in totaal zou jaarlijks circa € 14.000 van de hierboven opgenomen lasten niet gedekt hoeven te worden uit de tarieven).

6.5 Vergelijking begraafkosten met omliggende gemeenten

Een vergelijking van de tarieven met omliggende gemeenten heeft niet veel waarde want:

- de tarieven geven geen beeld over de kwaliteit van de begraafplaats(en);
- de tarieven geven geen inzicht in vigerend beleid voor begraafplaats(en);
- de tarieven zijn omgerekend naar 10 jaar. Wanneer tarieven bijvoorbeeld naar 25 jaar worden omgerekend heeft dat voor sommige gemeenten met in verhouding hogere begraafrechten een voordelig effect (deze rechten worden dan namelijk over meerdere jaren verdeeld).

6.6 Samenvatting en conclusies

Uitgangspunten

De kostendekkende tarieven zijn per activiteit berekend waarbij een aantal uitgangspunten zijn gehanteerd. Op hoofdlijnen zijn deze uitgangspunten:

- De basis voor het bepalen van de lasten zijn de begrote structurele lasten volgende de vastgestelde meerjarenbegroting;
- Er is rekening gehouden met voorstel voor te verwerken begrotingswijzigingen met een financieel effect op het begrote saldo;
- Er is rekening gehouden met begrote posten die wel of niet betrokken worden bij het bepalen van de door de lijkbezorgingsrechten te dekken lasten;
- De door de raad beschikbaar gestelde reserve ter dekking voor de kapitaallasten is in mindering gebracht op de door de lijkbezorging te dekken lasten;
- De begrote uren voor uitvoering en beheer zijn zo goed mogelijk toegerekend aan de verschillende activiteiten;
- De begrote aantallen per activiteit zijn gebaseerd op realisatie gegevens 2011 en 2012 en een inschatting voor komende jaren, waarbij de aantallen voor 2013 tot en met 2017 gelijk zijn gesteld aan 2012. Er is geen rekening gehouden met het effect van bijvoorbeeld vergrijzing;
- Er is geen rekening gehouden met prijselasticiteit (marktwerking), dat wil zeggen het effect dat mensen wellicht gaan kiezen voor cremieren of een andere begraafplaats voor het begraven als de tarieven voor het begraven stijgen.

Ontwikkelingen met mogelijk effect op de tariefstelling

In de afgelopen jaren is met name veel tijd besteed aan het wegwerken van achterstanden ten aanzien van de lijkbezorging. Momenteel zijn de werkzaamheden ten aanzien van de achterstanden nog niet volledig afgerond, waardoor nog niet een duidelijk inzicht aanwezig is in de reguliere lasten voor de lijkbezorging. Op het moment dat de achterstanden volledig zijn weggewerkt zal dit inzicht wel aanwezig zijn. Er wordt dan ook voorgesteld periodiek te rapporteren over de voortgang van de werkzaamheden en de bevindingen / uitkomsten.

Kostendeekkende tarieven per activiteit

In onderstaande tabel zijn de kostendeekkende tarieven per activiteit voor het jaar 2017 opgenomen.

OVERZICHT TARIEVEN	Vastgesteld tarief 2013	Kostendekkend tarief 2017	Vershil	In %
Verlenen van rechten (gemiddeld tarief, begrote aantallen 2012)	€ 1.510,92	€ 2.340,15	€ 829,23	54,9%
Begraven van een lijk ouder dan 12 jaar	€ 1.059,00	€ 725,87	€ 333,13-	-31,5%
Bijzetten van asbussen en urnen (gemiddeld)	€ 224,00	€ 209,11	€ 14,89-	-6,6%
Grafbedekking vergunning	€ 147,00	€ 81,04	€ 65,96-	-44,9%
Onderhoud (gemiddeld)	€ 36,23	€ 74,74	€ 38,51	106,3%
Inschrijven in register	€ 28,00	€ 45,64	€ 17,64	63,0%
Klok luiden (per kwartier)	€ 35,00	€ 9,55	€ 25,45-	n/a
Geluidinstallatie (per begrafenis)	€ 86,00	€ 18,63	€ 67,37-	n/a

Uit bovenstaand overzicht kan grofweg geconcludeerd worden dat de huidige tarieven voor het verlenen van rechten, onderhoud en inschrijving in het register fors moeten stijgen om kostendekkend te zijn, terwijl de tarieven voor het begraven en het afgeven van de vergunning fors lager zouden kunnen zijn.

Voor de lijkbezorging geldt dat er sprake mag zijn van kruissubsidiëring. Dat houdt in dat de lasten van een activiteit gecompenseerd mogen worden met een bijdrage uit een andere activiteit.

Scenario's voor volledige kostendeekkendheid in 2017

Voorgesteld wordt de huidige tarieven qua omvang als basis te hanteren en vervolgens drie scenario's te presenteren die (in ieder geval) in 2017 leiden tot volledige kostendeekkendheid. Het betreft de volgende drie scenario's.

	2014	2015	2016	2017
1. Eénmalige verhoging	12,5%	3,0%	3,0%	3,0%
2. Afbouw verhoging	7,5%	6,0%	4,5%	3,0%
3. Gelijmatige verhoging	6,0%	6,0%	6,0%	3,0%

In de onderstaande tabel is een recapitulatie opgenomen van de financiële effecten per scenario.

N= nadeel en V = voordeel (bedragen x € 1.000)	2013	2014	2015	2016	2017
Verwachte baten bij:					
1. Eénmalige verhoging	€ 254 V	€ 287 V	€ 295 V	€ 304 V	€ 313 V
2. Afbouw verhoging	€ 254 V	€ 274 V	€ 290 V	€ 303 V	€ 312 V
3. Gelijmatige verhoging	€ 254 V	€ 270 V	€ 286 V	€ 303 V	€ 311 V
Verwachte lasten (= begroot inclusief voorgestelde begr.wijzigingen)	€ 290 N	€ 302 N	€ 315 N	€ 328 N	€ 328 N
Verwachte resultaten (voor bijdrage uit de reserves)					
1. Eénmalige verhoging	€ 36- N	€ 15- N	€ 20- N	€ 24- N	€ 15- N
2. Afbouw verhoging	€ 36- N	€ 28- N	€ 25- N	€ 25- N	€ 16- N
3. Gelijmatige verhoging	€ 36- N	€ 32- N	€ 29- N	€ 25- N	€ 17- N
Begrote resultaten huidige begroting (voor bijdrage uit de reserves)					
Begrote baten huidige begroting (incl.taakstelling)	€ 298 V	€ 306 V	€ 308 V	€ 308 V	€ 307 V
Begrote lasten huidige begroting	€ 329 N	€ 327 N	€ 325 N	€ 323 N	€ 321 N
Resultaat huidige begroting (voor reserves)	€ 31- N	€ 21- N	€ 17- N	€ 15- N	€ 14- N

Vergelijking tarieven met omliggende gemeenten

Een vergelijking van de begraafkosten (tarieven) met omliggende gemeenten heeft niet veel waarde omdat:

- De tarieven geen beeld geven over de kwaliteit van de begraafplaatsen;
- De tarieven geen inzicht geven in het vigerende beleid voor begraafplaatsen;
- De tarieven landelijk worden vergeleken over een periode van 10 jaar, terwijl de werkelijke begraafkosten bij een begraafing voor een periode van 25 jaar in rekening worden gebracht. Voor gemeentes die relatief hoge eenmalige vergoedingen in rekening brengen, daarentegen lagere meerjarige vergoedingen komen in de landelijke overzichten dus als duurder in de 'ranglijsten'.

7 INZICHTELIJK MAKEN VAN HET BELEID EN DE KEUZES (stap 6)

Het huidige beleid voor de lijkbezorging ligt vast in de volgende documenten:

- Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor de gemeente Albrandswaard
- Verordening lijkbezorgingsrechten 2013, inclusief de tarieventabel
- Nadere regels
- Beheerkwaliteitsplan

Beleidskeuzes welke door de gemeenteraad worden gemaakt ten aanzien van de lijkbezorging zijn van invloed op de hoogte van de lijkbezorgingsrechten.

7.1 Overzicht van keuzes in beleid

In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van keuzes, inclusief toelichting, die gemaakt kunnen worden ten aanzien van de lijkbezorging.

Belangrijke beleidskeuzes zijn:

1. de mate van kostendekkendheid
2. de mate van servicegerichtheid / dienstverlening
3. de wijze van tariefstelling

Kostendekkendheid

Het kiezen voor een lagere mate van kostendekkendheid en/of het niet dekken van alle lasten lijkbezorging uit de rechten heeft tot gevolg dat een tekort ontstaat in de gemeentebegroting. Dit betekent dat het tekort dat ontstaat elders gedekt moet worden.

Servicegerichtheid

Het snijden in het voorzieningsniveau, waardoor de servicegraad / dienstverlening lager wordt, heeft tot gevolg dat er bespaard wordt op de lasten. Door een besparing op de lasten wordt het mogelijk gemaakt de rechten op het huidige niveau te handhaven, dan wel te verlagen.

Bij de laatste wijziging van de verordening op het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen is er voor gekozen meer service te bieden door het aantal perioden waarvoor rechthebbenden grafrechten kunnen verlengen meer te differentiëren.

Tariefstelling

Door de wijze waarop de tariefstelling plaatsvindt, kunnen discussies over de omvang van bepaalde rechten worden voorkomen. Zo zou overwogen kunnen worden één tarief te hanteren voor het begraven, bijzetten en verlengen van grafrechten.

7.2 Aandachtspunten bij de besluitvorming over tarieven

Bij de besluitvorming over de tarieven kunnen de volgende aandachtspunten betrokken worden.

Eeuwigdurende graven

De gemeente kent relatief veel eeuwigdurende graven die in stand gehouden moeten worden, maar waarvoor geen inkomsten meer worden gegenereerd. In de huidige situatie worden deze kosten dus afgewenteld op de huidige rechthebbenden / gebruikers. Overwogen zou kunnen worden in de toekomst in ieder geval onderhoudsrechten te gaan heffen voor het onderhouden van deze graven.

Kwaliteitsniveau begraafplaatsen

De gemeente streeft een hoog kwaliteitsniveau van de begraafplaats na. Er is verondersteld dat dit uitgangspunt in de komende jaren blijft gehandhaafd.

Overhead in uurtarieven

In de uurtarieven van de medewerkers is een opslag voor dekking van overheadkosten opgenomen. Deze overheadkosten worden nu gedekt uit de tarieven voor de lijkbezorging. Er kan ook overwogen worden deze kosten te dekken uit de algemene middelen.

Te realiseren efficiency in de uitvoering

Komend jaar en komende jaren zal moeten blijken in hoeverre er meer efficiency gerealiseerd kan worden bij de administratieve werkzaamheden en wellicht ook bij het begeleiden van de stoet bij de uitvaart. Het begeleiden van de stoet neemt relatief veel uren in beslag, omdat de medewerkers er op tijd moeten zijn (en soms zelfs moeten wachten op de stoet).

Rechten voor algemene graven en voor het reserveren van graven

Voor uitgifte van algemene graven en voor het reserveren van graven worden geen rechten geheven door de gemeente. Overwogen kan worden hiervoor ook rechten te heffen.

7.4 Samenvatting en conclusies

Beleidskeuzes hebben een belangrijke invloed op de tariefstelling voor de lijkbezorging. De verschillende keuzes die gemaakt kunnen worden zijn in bijlage 5 opgenomen.

Bij de berekening van de kostendeckende tarieven is uitgegaan van handhaving van het huidige beleid.

De volgende onderwerpen / punten kunnen betrokken worden bij de besluitvorming over de tarieven:

- afwentelen kosten voor eeuwigdurende graven op de huidige gebruikers / rechthebbenden;
- handhaven hoog kwaliteitsniveau op de begraafplaatsen;
- doorberekenen overheadkosten in de lijkbezorgingsrechten;
- mogelijke realisatie van efficiency in de uitvoering van de lijkbezorging;
- heffen van rechten voor algemene graven en voor het reserveren van graven.

8 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

8.1 Doelstelling

In deze rapportage wordt inzichtelijk gemaakt welke activiteiten de gemeente uitvoert voor de lijkbezorging en wat dat kost. Vervolgens is berekend wat de maximale kostendekkende tarieven zijn die gehanteerd mogen worden voor de lijkbezorging.

8.2 Wettelijk kader en richtlijn

In de gemeentewet is bepaald dat voor het beheren en onderhouden van de begraafplaats, maar ook voor het verlenen van diensten, de gemeente rechten in rekening mag brengen. Deze rechten mogen echter niet de lasten ter zake overschrijden, kortom de rechten mogen maximaal kostendekkend zijn.

Voor de wijze waarop de kostendekkende tarieven berekend kunnen worden heeft de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten een richtlijn opgesteld. Deze richtlijn is bij de bepaling van de kostendekkende tarieven als leidraad gehanteerd.

De gemeente mag de lasten die voortvloeien uit de lijkbezorging dus in rekening brengen bij de recht- of belanghebbenden. Er zijn twee voorwaarden gesteld om deze rechten te mogen heffen en dat zijn:

1. de dienst moet op verzoek van het individuele belang van de aanvrager dan wel degene voor wie de dienst wordt aangevraagd zijn.
2. de dienst moet voor de aanvrager iets mogelijk maken wat zonder de dienst niet mag.

Wanneer de dienstverlening is gebaseerd op de Wet op de lijkbezorging of de beheersverordening begraafplaatsen dan is voldaan aan het tweede criterium.

8.3 Activiteiten en definiëring van uit de tarieven te dekken lasten

Voor het bepalen van de verhaalbare lasten is in eerste instantie niet vanuit de 'kosten' gedacht, maar vanuit de 'activiteiten' die verricht moeten worden in het kader van de lijkbezorging. Vervolgens is gedefinieerd wat gemeentelijke taken zijn in het kader van de lijkbezorging, zodat duidelijk is welke lasten in beginsel worden gedekt uit de lijkbezorgingsrechten en welke lasten niet.

Er is een aantal lasten waarvoor het directe verband met de lijkbezorging minder duidelijk is. Voor deze posten maakt de gemeente een bewuste keus (beleid) of deze lasten al dan niet gedekt worden uit de lijkbezorgingsrechten. Het betreft de volgende lasten:

- organiseren van de jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst op 4 mei: deze herdenkingsbijeenkomst wordt voor de gehele samenleving georganiseerd en niet in het specifiek voor rechthebbenden van de graven. Deze lasten (begroot 2012 € 10.777) behoren eigenlijk op het product 511 vorming- en ontwikkelingswerk.

- Onderhoud van de begraafplaats: de gemeente heeft de plicht de begraafplaats te onderhouden en de rechthebbende heeft de plicht het graf te onderhouden. Het algemene onderhoud van de begraafplaats wordt beschouwd als onderhoud in de openbare ruimte en is ook als zodanig verantwoord in de productbegroting. Er is echter nog een klein budget (€ 15.000 in 2012) dat nog op het product lijkbezorging staat en eigenlijk niet gedekt hoeft te worden uit de lijkbezorgingsrechten.
- Onderhoud en zakelijke lasten van gebouwen op de begraafplaats: deze gebouwen dienen voor de opslag van materialen van de afdeling BOR. Deze ruimte is vooral nodig voor het algemene onderhoud van de begraafplaats en om deze reden worden de lasten niet verhaald op de rechthebbenden.
- Investing in uitbreiding en renovatie van de begraafplaats: de gemeente heeft de plicht een gemeentelijke begraafplaats te hebben en gelegenheid te beiden tot het geven van een laatste rustplaats. Om deze reden en het feit dat er in principe alleen lijken mogen worden begraven op een begraafplaats, worden de kapitaallasten als gevolg van uitbreiding en/of renovatie meegenomen bij de bepaling van de kostendekkende tarieven.
- Geven van voorlichting en verstrekken van informatie: het is geen wettelijke taak van de gemeente om voorlichting te geven over de lijkbezorging. Uitvaartondernemers kunnen deze werkzaamheden ook uitvoeren. Het op verzoek geven van informatie of antwoord geven op vragen van rechthebbenden of andere burgers behoort wel tot de taak van de gemeente. Deze lasten zijn wel betrokken bij de berekening van de kostendekkende tarieven gezien de relatief beperkte omvang van deze lasten. Er zou ook overwogen kunnen worden deze lasten te verantwoorden op het product 511 vorming- en ontwikkelingswerk.

8.4 Totstandkoming saldo uit de lijkbezorgingsrechten te dekken lasten

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen op welke wijze de uit de lijkbezorgingsrechten te dekken lasten tot stand is gekomen.

V = voordeel / N = nadeel (bedragen x € 1.000)	2012 Begroot	2013 Begroot	2014 Begroot	2015 Begroot	2016 Begroot	2017 Begroot
Huidige meerjarenbegroting:						
Lasten 67240110 lijkbezorging + 67240210 begraafplaatsbeheer	330 N	329 N	327 N	325 N	323 N	321 N
Begr.wijzigingen met effect op begroot saldo:						
Af: wijziging systematiek/termijnen kapitaallasten	- -	22- V	18- V	16- V	13- V	10- V
Bij: kapitaallasten als gevolg van investeringen	- -	6 N	15 N	28 N	41 N	41 N
Af: bijstelling budget software, onderhoud	14- V	14- V	14- V	14- V	14- V	14- V
Af: besparing administratieve uren (200 uur)	- -	8- V	8- V	8- V	8- V	8- V
	14- V	38- V	25- V	10- V	6 N	9 N
Totaal lasten voor bijdrage uit reserves	316 N	291 N	302 N	315 N	329 N	330 N
Bijdrage uit reserves	19 V	19 V	19 V	19 V	19 V	19 V
Subtotaal	297 N	272 N	283 N	296 N	310 N	311 N
Overige correcties voor de lijkbezorging:						
Af: niet aan lijkbezorging toe te rekenen lasten	32- V	33- V	33- V	33- V	33- V	33- V
Bij: toe te rekenen perceptiekosten	19 N	19 N	19 N	19 N	19 N	19 N
	13- V	14- V	14- V	14- V	14- V	14- V
Totaal lasten lijkbezorging te dekken door tarieven	284 N	258 N	269 N	282 N	296 N	297 N

Hieronder is een korte toelichting op de hierboven opgenomen posten opgenomen. De basis voor het bepalen van de uit de rechten te dekken (structurele) lasten is de vastgestelde meerjarenbegroting, zoals deze ook in de financiële administratie is opgenomen.

8.4.1 Begrotingswijzigingen met effect op begroot saldo

Op de begrote lasten, zoals die nu zijn opgenomen in de financiële administratie, zijn de volgende (structurele) correcties toegepast (met de begrote bedragen voor 2013):

- wijziging systematiek kapitaallasten / aanpassen termijnen	€ 22.000 Voordeel
- kapitaallasten in verband met investeringen	€ 6.000 Nadeel
- bijstelling budget software, cyclisch groen, renovatie, goederen/diensten	€ 14.000 Voordeel
- besparing administratieve uren	€ 8.000 Voordeel

Wijziging systematiek kapitaallasten / aanpassen termijnen

De activa worden nu conform financiële verordening lineair afgeschreven. Voorgesteld wordt om afschrijvingen annuïtair te laten plaatsvinden. Hierdoor is sprake van gelijkblijvende lasten in de exploitatie, waardoor de lasten dus gelijkmatiger tot uitdrukking komen. Dit leidt daarmee ook tot gelijkmatigere tarieven. Formeel moet de gemeenteraad de wijziging in de afschrijvingsystematiek goedkeuren.

Verder is vastgesteld dat niet alle termijnen consistent en/of juist zijn.

Investeringen

In de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met de aanleg van 103 grafkelders in Rhoon in 2013 en de voorgenomen ruimingen in 2014 en 2015 in Poortugaal (350 stuks per jaar). De bijbehorende kapitaallasten zijn in de meerjarenbegroting opgenomen en lopen op van € 6.000 in 2013 tot € 41.000 in 2017.

Bijstelling budget software, cyclisch groen, renovatie en goederen/diensten

Uit een nadere beoordeling van deze budgetten is gebleken dat deze te hoog zijn. Voorgesteld wordt de budgetten te verlagen met € 14.000.

Besparing administratieve uren

In de afgelopen jaren heeft een administratieve inhaalslag plaatsgevonden. Er is een nieuw softwarepakket aangeschaft voor de registratie van de graven en gegevens zijn geactualiseerd. De verwachting is dat in de komende jaren een besparing van 200 uur op de administratieve werkzaamheden kan worden gerealiseerd.

8.4.2 Bijdrage uit reserves

Een deel van de begrote (meerjarige) kapitaallasten kan worden gedekt uit een bijdrage uit de reserves die daarvoor beschikbaar zijn gesteld door de raad. In de meerjarenbegroting is hiermee rekening gehouden. Het risico is aanwezig dat de raad op basis van gewijzigde inzichten de bestemming van deze reserves kan wijzigen.

8.4.3 Niet aan de lijkbezorging toe te rekenen lasten

Er is een aantal lasten dat verantwoord wordt op het product lijkbezorging, maar niet meegenomen wordt voor de berekening van de kostendeckende tarieven. Een nadere toelichting op deze lasten is opgenomen bij het onderdeel 'activiteiten en definiëring van uit de tarieven te dekken lasten'.

Het betreft de volgende posten (met de begrote bedragen voor 2012):

- Onderhoud openbare ruimte	€ 15.000
- Personele kosten herdenkingsbijeenkomst	€ 10.777
- Belastingen, energie, water en verzekering gebouwen en begraafplaats	€ 3.604
- Kapitaallasten gebouwen	€ 1.685
- Kapitaallasten gedenksteen	€ 506
- Uren bouwen en wonen	€ 800
	<u>€ 32.372</u>

8.4.4 Wel aan de lijkbezorging toe te rekenen posten

De perceptiekosten worden niet op de lijkbezorging verantwoord, maar worden wel meegenomen bij de bepaling van de totale lasten die gedekt worden uit de tarieven.

8.4.5 Overige aandachtspunten meerjarenbegroting

In 2011 (366 uur -> € 29.280) en 2012 (155,5 uur -> € 12.440) zijn administratieve uren op de lijkbezorging verantwoord door een arbeidsongeschikte medewerker. Deze uren zijn niet opgenomen in de begroting. Bij de bepaling van de (toekomstige) lasten voor de lijkbezorging is ervan uitgegaan dat deze uren incidenteel zijn geweest.

In de toekomst is het de bedoeling dat takken rondom het graf gelegd worden bij een begrafenis. Hiervoor is momenteel nog niets opgenomen in de begroting. Verder is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met baten voor het luiden van de klok en het gebruik van de geluidinstallatie.

Verder is in de afgelopen jaren met name veel tijd besteed aan het wegwerken van achterstanden ten aanzien van de lijkbezorging. Momenteel zijn de werkzaamheden ten aanzien van de achterstanden nog niet volledig afgerond, waardoor nog niet een duidelijk inzicht aanwezig is in de reguliere lasten voor de lijkbezorging. Op het moment dat de achterstanden volledig zijn weggewerkt zal dit inzicht wel aanwezig zijn. Er wordt dan ook voorgesteld periodiek te rapporteren over de voortgang van de werkzaamheden en de bevindingen / uitkomsten.

8.5 Verwachte aantallen voor de lijkbezorging

Voor het berekenen van de kostendekkende tarieven zijn de aantallen een belangrijke parameter. Daarom zijn de gerealiseerde aantallen in 2011 en 2012 beoordeeld ten opzichte van de begrote aantallen voor 2012. Voor de jaren 2013 tot en met 2017 zijn de begrote aantallen voor 2012 als basis voor de berekening van de kostendekkende tarieven gehanteerd. Er is dus geen rekening gehouden met een mogelijk effect van de 'vergrijzing'.

Belangrijke afwijkingen tussen verwachte en werkelijke aantallen hebben wel direct invloed op de mate van kostendekkendheid.

8.6 Kostendekkende tarieven per activiteit in 2017

In de volgende tabel zijn de kosten dekkende tarieven per activiteit voor 2017 opgenomen, waarbij een vergelijking is gemaakt met de vastgestelde tarieven voor 2013.

OVERZICHT TARIEVEN	Vastgesteld tarief 2013	Kostendekkend tarief 2017	Verschil	In %
Verlenen van rechten (gemiddeld tarief, begrote aantallen 2012)	€ 1.510,92	€ 2.340,15	€ 829,23	54,9%
Begraven van een lijk ouder dan 12 jaar	€ 1.059,00	€ 725,87	€ 333,13-	-31,5%
Bijzetten van asbussen en urnen (gemiddeld)	€ 224,00	€ 209,11	€ 14,89-	-6,6%
Grafbedekking vergunning	€ 147,00	€ 81,04	€ 65,96-	-44,9%
Onderhoud (gemiddeld)	€ 36,23	€ 74,74	€ 38,51	106,3%
Inschrijven in register	€ 28,00	€ 45,64	€ 17,64	63,0%
Klok luiden (per kwartier)	€ 35,00	€ 9,55	€ 25,45-	n/a
Geluidinstallatie (per begrafenis)	€ 86,00	€ 18,63	€ 67,37-	n/a

Uit bovenstaand overzicht kan grofweg geconcludeerd worden dat de huidige tarieven voor het verlenen van rechten, onderhoud en inschrijving in het register fors moeten stijgen om kostendekkend te zijn, terwijl de tarieven voor het begraven en het afgeven van de vergunning fors lager zouden kunnen zijn.

8.7 Scenario's voor kostendekkende tarieven in 2017

Voor de lijkbezorging geldt dat er sprake mag zijn van kruissubsidiëring. Dat houdt in dat de lasten van een activiteit gecompenseerd mogen worden met een bijdrage uit een andere activiteit.

Voorgesteld wordt de huidige tarieven qua omvang als basis te hanteren en vervolgens drie scenario's te presenteren die (in ieder geval) in 2017 leiden tot volledige kostendekkendheid. Het betreft de volgende drie scenario's.

	2014	2015	2016	2017
1. Eénmalige verhoging	12,5%	3,0%	3,0%	3,0%
2. Afbouw verhoging	7,5%	6,0%	4,5%	3,0%
3. Gelijkmatische verhoging	6,0%	6,0%	6,0%	3,0%

In de onderstaande tabel is een recapitulatie opgenomen van de financiële effecten per scenario.

N= nadeel en V = voordeel (bedragen x € 1.000)	2013	2014	2015	2016	2017
Verwachte baten bij:					
1. Eénmalige verhoging	€ 254 V	€ 287 V	€ 295 V	€ 304 V	€ 313 V
2. Afbouw verhoging	€ 254 V	€ 274 V	€ 290 V	€ 303 V	€ 312 V
3. Gelijkmatische verhoging	€ 254 V	€ 270 V	€ 286 V	€ 303 V	€ 311 V
Verwachte lasten (= begroot inclusief voorgestelde begr.wijzigingen)	€ 290 N	€ 302 N	€ 315 N	€ 328 N	€ 328 N
Verwachte resultaten (voor bijdrage uit de reserves)					
1. Eénmalige verhoging	€ 36- N	€ 15- N	€ 20- N	€ 24- N	€ 15- N
2. Afbouw verhoging	€ 36- N	€ 28- N	€ 25- N	€ 25- N	€ 16- N
3. Gelijkmatische verhoging	€ 36- N	€ 32- N	€ 29- N	€ 25- N	€ 17- N
Begrote resultaten huidige begroting (voor bijdrage uit de reserves)					
Begrote baten huidige begroting (incl.taakstelling)	€ 298 V	€ 306 V	€ 308 V	€ 308 V	€ 307 V
Begrote lasten huidige begroting	€ 329 N	€ 327 N	€ 325 N	€ 323 N	€ 321 N
Resultaat huidige begroting (voor reserves)	<u>€ 31- N</u>	<u>€ 21- N</u>	<u>€ 17- N</u>	<u>€ 15- N</u>	<u>€ 14- N</u>

8.8 Vergelijking begraafkosten met omliggende gemeenten

Een vergelijking van de begraafkosten (tarieven) met omliggende gemeenten heeft niet veel waarde omdat:

- De tarieven geen beeld geven over de kwaliteit van de begraafplaatsen;
- De tarieven geen inzicht geven in het vigerende beleid voor begraafplaatsen;
- De tarieven landelijk worden vergeleken over een periode van 10 jaar, terwijl de werkelijke begraafkosten bij een begraafing voor een periode van 25 jaar in rekening worden gebracht. Voor gemeentes die relatief hoge eenmalige vergoedingen in rekening brengen, daarentegen lagere meerjarige vergoedingen komen in de landelijke overzichten dus als duurder in de 'ranglijsten'.

8.9 Beleid en keuzes

Beleidskeuzes hebben een belangrijke invloed op de tariefstelling voor de lijkbezorging. Bij de berekening van de kostendeckende tarieven is uitgegaan van handhaving van het huidige beleid.

Bij de besluitvorming over het al dan niet toepassen van kostendeckende tarieven kan ook overwogen worden de huidige beleidskeuzes te herzien. De belangrijkste beleidskeuzes hebben betrekking op de mate van kostendeckendheid, de mate van servicegerichtheid / dienstverlening en de wijze van tariefstelling.

Concreet kunnen de volgende onderwerpen / punten betrokken worden bij de besluitvorming over de tarieven:

- Het al dan niet afwentelen van kosten voor eeuwigdurende graven op de huidige gebruikers / rechthebbenden;
- Het blijven handhaven van een hoog kwaliteitsniveau op de begraafplaatsen;
- Het al dan niet doorberekenen van overheadkosten in de lijkbezorgingsrechten;
- Mogelijke realisatie van efficiency in de uitvoering van de lijkbezorging;
- Het heffen van rechten voor algemene graven en voor het reserveren van graven.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Meerjarig overzicht lasten lijkbezorging en begraafplaatsenbeheer

Activiteit	I/S	Kostensoort	Gemengde activiteit	Toerekening	2011		2012		2013	2014	2015	2016	2017
					Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie 01/09	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
1. Verlenen van rechten													
1.1 Kapitaallasten begraafplaatsen (aanleg/uitbreiding)	S	610xx	Nee	100%	73.429,91	73.929,21	73.835,96	72.459,85	58.167,02	58.167,02	58.167,02	58.167,02	58.167,02
1.2 Licentie en onderhoud begraafadministratie (Key2begraven)	S	34370	Nee	100%	2.700,00	-	3.000,00	3.037,87	3.030,00	3.060,00	3.060,00	3.091,00	3.091,00
1.3 Upgrade begraafadministratie (Key2begraven)	I	34000	Nee	100%	-	2.651,00	-	-	-	-	-	-	-
1.4 Administratieve werkzaamheden (bijhouden register/uitgifte (urnen)graf / urnennis)	S	62262	Nee	100%	3.885,23	3.915,76	3.833,58	2.143,73	3.833,58	3.833,58	3.833,58	3.833,58	3.833,58
1.5 Administratieve werkzaamheden verlenen en verlengen rechten - achterstallig	I	62262	Nee	100%	2.940,00	17.340,00	2.940,00	7.960,00	-	-	-	-	-
Administratieve werkzaamheden verlenen en verlengen rechten	S	62262	Nee	100%	7.344,44	7.425,24	7.207,70	3.714,58	7.207,70	7.207,70	7.207,70	7.207,70	7.207,70
					90.299,59	105.261,20	90.817,24	89.316,03	72.238,30	72.268,30	72.268,30	72.299,30	72.299,30
2. Begraven													
2.1 Graf delven (zandgraven door externe partij)	S	34000	Nee	100%	8.726,00	6.814,80	8.500,00	3.048,00	8.585,00	8.671,00	8.753,00	8.841,00	8.841,00
2.2 Leggen van takken/groen rondom het graf (nog niet van toepassing)	-	-	n.v.t.	n.v.t.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3 Begeleiding en toezicht bij begravenis:													
- Beheer (personele lasten)	S	62261	Nee	100%	8.050,00	21.320,41	2.800,00	7.218,75	2.800,00	2.800,00	2.800,00	2.800,00	2.800,00
- Uitvoering (personele lasten)	S	62262	Nee	100%	39.909,56	39.012,58	38.169,99	31.069,57	38.169,99	38.169,99	38.169,99	38.169,99	38.169,99
2.4 Gebruik materialen													
- Grafsleden / beugels	S	34000	Nee	100%	4.342,00	3.391,25	5.000,00	2.966,25	5.050,00	5.101,00	5.149,00	5.200,00	5.200,00
- Vorstdekens	I	34000	Nee	100%	-	-	-	720,00	-	-	-	-	-
- Platen	S	34000	Nee	100%	185,00	144,41	300,00	103,00	303,00	306,00	309,00	312,00	312,00
- Diverse materialen	S	34000	Nee	100%	160,00	-	-	162,31	-	-	-	-	-
2.5 Plaatsen van (tijdelijke) bordjes bij de graven	S	34000	Nee	100%	478,00	373,15	500,00	446,50	505,00	510,00	515,00	520,00	520,00
2.6 Vervanging grafnummering bordjes	S	34000	Nee	100%	-	-	1.000,00	1.000,00	1.010,00	1.020,00	1.030,00	1.040,00	1.040,00
2.7 Administratieve werkzaamheden begraven (vastleggen graf, doorgeven begraaftijd e.d.)	S	62262	Nee	100%	4.150,86	4.186,77	4.090,09	2.242,03	4.090,09	4.090,09	4.090,09	4.090,09	4.090,09
Administratieve werkzaamheden begraven (vastleggen graf, doorgeven begraaftijd e.d.)	I	62262	Nee	100%	420,00	420,00	420,00	280,00	-	-	-	-	-
					66.421,43	75.663,37	60.780,08	49.256,41	60.513,08	60.668,08	60.816,08	60.973,08	60.973,08
3. Cremeren (niet van toepassing)													
4. Asbestemming													
4.1 Begeleiden en toezicht bij asbestemming:													
- Beheer (personele lasten)	S	62261	Nee	100%	1.150,00	3.045,77	400,00	1.031,25	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00
- Uitvoering (personele lasten)	S	62262	Nee	100%	876,49	856,79	838,29	682,35	838,29	838,29	838,29	838,29	838,29
4.2 Gebruik materialen (hangsloten)	S	34000	Nee	100%	40,00	40,00	-	40,00	-	-	-	-	-
4.3 Administratieve werkzaamheden asbestemming	S	62262	Nee	100%	228,54	230,34	225,50	126,10	225,50	225,50	225,50	225,50	225,50
					2.295,03	4.172,90	1.463,79	1.879,70	1.463,79	1.463,79	1.463,79	1.463,79	1.463,79

Activiteit	I/S	Kostens oort	Gemengde activiteit	Toerek ening	2011		2012		2013	2014	2015	2016	2017
					Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie 01/09	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
5. Grafbedekking													
5.1 Rechtzetten gedenktekens (door externe partij)	I	34000	Nee	100%	-	-	-	4.823,91	-	-	-	-	-
Rechtzetten gedenktekens (door externe partij)	S	34000	Nee	100%	-	-	2.000,00	2.000,00	2.020,00	2.040,00	2.059,00	2.080,00	2.080,00
5.2 Diverse kosten (graveren)	I	34000	Nee	100%	-	-	-	35,64	-	-	-	-	-
5.3 Administratieve werkzaamheden grafbedekking (aanvraag en afgeven vergunning)	S	62262	Nee	100%	4.830,47	4.891,51	4.727,15	2.327,46	4.727,15	4.727,15	4.727,15	4.727,15	4.727,15
Administratieve werkzaamheden grafbedekking (aanvraag en afgeven vergunning)	I	62262	Nee	100%	2.940,00	2.940,00	2.940,00	1.960,00	-	-	-	-	-
					7.770,47	7.831,51	9.667,15	11.147,01	6.747,15	6.767,15	6.786,15	6.807,15	6.807,15
6. Lijkschouwing													
6.1 Lijkschouwing door Politie Rotterdam Rijnmond	S	34755	Nee	100%	3.500,00	3.050,00	3.600,00	1.325,00	3.700,00	3.700,00	3.735,00	3.772,00	3.772,00
					3.500,00	3.050,00	3.600,00	1.325,00	3.700,00	3.700,00	3.735,00	3.772,00	3.772,00
7. Ontmoeten / herdenken													
7.1 Klaarzetten geluidinstallatie (personele lasten)	S	62262	Nee	100%	1.168,65	1.142,39	1.117,72	909,80	1.117,72	1.117,72	1.117,72	1.117,72	1.117,72
7.2 Klokluiden (door externe partij)	S	34000	Nee	100%	81,00	63,50	550,00	504,00	556,00	567,00	573,00	573,00	573,00
7.3 Aanschaf steekvazen	S	34000	Nee	100%	155,00	120,72	200,00	78,00	202,00	204,00	206,00	208,00	208,00
7.4 Aanschaf zitbanken (9 stuks)	I	34000	Nee	100%	-	4.436,00	-	-	-	-	-	-	-
7.5 Regelen herdenkingsbijeenkomst (personele lasten)	S	62262	Nee	0%	15.515,45	34.833,70	10.776,99	19.868,60	10.776,99	10.776,99	10.776,99	10.776,99	10.776,99
Naar product 511 Vorming en ontwikkelingswerk	S	62262	Nee	100%	15.515,45-	34.833,70-	10.776,99-	19.868,60-	10.776,99-	10.776,99-	10.776,99-	10.776,99-	10.776,99-
7.6 Kapitaallasten gedenksteen oorlogslachtoffers	S	610xx	Nee	0%	519,25	523,71	506,45	506,47	493,66	480,87	468,07	455,27	442,49
Naar product 511 Vorming en ontwikkelingswerk	S	610xx	Nee	100%	519,25-	523,71-	506,45-	506,47-	493,66-	480,87-	468,07-	455,27-	442,49-
					1.404,65	5.762,61	1.867,72	1.491,80	1.875,72	1.883,72	1.890,72	1.898,72	1.898,72
8. Onderhoud													
8.1 Onderhoud groen:													
- Cyclisch onderhoud groen	S	34374	Nee	100%	54.358,00	41.967,85	8.000,00	2.428,57	8.080,00	8.161,00	8.161,00	8.243,00	8.243,00
- Stelpost voor onvoorzien cyclisch onderhoud groen	S	34000	Nee	100%	-	-	22.000,00	-	22.220,00	22.442,00	22.442,00	22.666,00	22.666,00
- Stelpost voor onvoorzien cyclisch onderhoud groen	S	34000	Nee	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Stelpost voor onvoorzien renovatie groen	S	34374	Nee	100%	-	-	5.000,00	-	5.050,00	5.101,00	5.101,00	5.152,00	5.152,00
- Cyclisch onderhoud groen	S	34000	Nee	100%	-	186,88	-	-	-	-	-	-	-
- Renovatie groen	S	34375	Nee	100%	10.078,00	6.582,62	10.000,00	6.702,80	10.100,00	10.201,00	10.201,00	10.303,00	10.303,00
- Naar product 560.0 Openbaar groen	S				10.078,00-	6.769,50-	15.000,00-	6.702,80-	15.150,00-	15.302,00-	15.302,00-	15.455,00-	15.455,00-
8.2 Onderhoud monumenten:													
- Monumenten	S	34000	Nee	100%	160,00	-	500,00	338,80	505,00	510,00	515,00	520,00	520,00
8.3 Planmatig onderhoud:													
- Doorbelasting planmatig onderhoud	S	62561	Nee	100%	2.192,00	2.590,14	2.192,00	2.192,00	2.192,00	2.192,00	2.192,00	2.192,00	2.192,00
8.4 Planning en beheer onderhoud:													
- Digitaal begraafplaatsenplan	S	34370	Nee	100%	2.500,00	3.700,00	3.500,00	3.499,30	3.535,00	3.570,00	3.570,00	3.606,00	3.606,00
- Digitaal begraafplaatsenplan	I	34000	Nee	100%	-	6.498,70	-	-	-	-	-	-	-
8.5 Administratieve werkzaamheden onderhoud - achterstallig	I	62262	Nee	100%	-	14.400,00	-	6.000,00	-	-	-	-	-
Administratieve werkzaamheden onderhoud	S	62262	Nee	100%	11.655,70	11.747,27	11.500,73	6.431,19	11.500,73	11.500,73	11.500,73	11.500,73	11.500,73
					70.865,70	80.903,96	47.692,73	20.889,86	48.032,73	48.375,73	48.380,73	48.727,73	48.727,73

Activiteit	I/S	Kostensoort	Gemengde activiteit	Toerekening	2011		2012		2013	2014	2015	2016	2017
					Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie 01/09	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
9. Overige activiteiten lijkbezorging													
9.1 Uitbreiden / ruimen begraafplaats:													
- Kapitaallasten ruiming / aanleg grafkelders	S	610xx	Nee	100%	35.953,03	36.193,52	51.292,71	50.906,45	47.755,10	47.755,10	47.755,10	47.755,10	47.755,10
- Kapitaallasten ruiming / aanleg grafkelders 2013	S		Nee	100%	-	-	-	-	-	11.290,75	11.290,75	11.290,75	11.290,75
- Kapitaallasten ruiming Poortugaal 2014 en 2015 (350 stuks per jaar)	S		Nee	100%	-	-	-	-	-	12.919,06	25.838,11	25.838,11	25.838,11
9.2 Opgraven en herbegraven (door externe partij)	S	34000	Nee	100%	939,00	983,00	1.000,00		1.010,00	1.020,00	1.030,00	1.040,00	1.040,00
9.3 Bordjes bij graf plaatsen voor zoeken van rechthebbenden	S	34000	Nee	100%			150,00	150,00	152,00	153,00	154,00	156,00	156,00
9.4 Geven van voorlichting / verstrekken van informatie (personele lasten)	S	62262	Nee	100%	7.461,73	10.733,54	7.340,18	5.524,07	7.340,18	7.340,18	7.340,18	7.340,18	7.340,18
Geven van voorlichting / verstrekken van informatie (personele lasten)	I	62262	Nee	100%	1.680,00	1.680,00	1.680,00	1.120,00	-	-	-	-	-
9.5 Registratie en afwikkeling van klachten ten aanzien van proces (personele lasten)	S	62262	Nee	100%	3.236,69	4.865,42	3.188,07	2.537,63	3.188,07	3.188,07	3.188,07	3.188,07	3.188,07
Registratie en afwikkeling van klachten ten aanzien van proces (personele lasten)	I	62262	Nee	100%	420,00	420,00	420,00	280,00	-	-	-	-	-
9.6 Diverse kleine materialen	S	34000	Nee	100%	307,00	231,13	500,00	325,85	505,00	510,00	515,00	520,00	520,00
9.7 Zakelijke lasten gebouwen begraafplaats:													
- Energiekosten (Kerkstraat 90)	S	31000	Nee	100%	2.050,00	1.715,82	2.071,00	643,26	2.091,00	2.112,00	2.132,00	2.153,00	2.153,00
- Gemeentelijke heffingen en waterschap	S	34520	Nee	100%	-	173,46	-	164,00	-	-	-	-	-
- Water (Viaductweg 90)	S	34201	Nee	100%	200,00	-	202,00	219,51	204,00	206,00	207,00	209,00	209,00
- Brandverzekering (Dorpsdijk 65 / Kerkstraat 90)	S	34510	Nee	100%	1.318,00	2.118,74	1.331,00	1.333,59	1.344,00	1.358,00	1.371,00	1.385,00	1.385,00
Lasten gebouwen niet in tarieven	S				3.568,00-	4.008,02-	3.604,00-	1.073,84-	3.639,00-	3.676,00-	3.710,00-	3.747,00-	3.747,00-
9.8 Reparatie en onderhoud gebouwen begraafplaats:													
- Reparatie carport (niet in tarieven)	I	34000	Nee	100%		269,40							
- Reparatie carport (niet in tarieven)	I					269,40-							
9.9 Beheer gebouwen (personele lasten)	S	62267	Nee	100%	-	800,00	800,00	740,00	800,00	800,00	800,00	800,00	800,00
Beheer gebouwen (personele lasten)	I	62267	Nee	100%	-	1.634,25	-	-	-	-	-	-	-
Lasten beheer gebouwen niet in tarieven	S				-	2.434,25-	800,00-	740,00-	800,00-	800,00-	800,00-	800,00-	800,00-
9.10 Bijhouden actualiteiten op het gebied van lijkbezorging:													
- Contributie LOB	S	34000	Nee	100%	319,00	249,00	200,00	199,00	201,00	202,00	204,00	206,00	206,00
- Abonnement uitvaartwezen	S	34000	Nee	100%	108,00	84,86	100,00		101,00	102,00	103,00	104,00	104,00
9.11 Opstellen/actualiseren van beleid, bepalen/invoeren tarieven en applicatiebeheer:													
- Opstellen beleidsstukken / verordeningen / bepalen tarieven (personele lasten)	S	62261	Nee	100%	2.300,00	6.091,55	800,00	2.062,50	800,00	800,00	800,00	800,00	800,00
- Diverse administratieve werkzaamheden	I	62262	Nee	100%		480,00		440,00					
- Invoeren tarieven in key2begraven / applicatiebeheer (personele lasten)	S	62262	Nee	100%	914,17	1.560,99	902,02	1.144,41	902,02	902,02	902,02	902,02	902,02
9.12 Stelpost voor onvoorzien lasten	S	34000	Nee	100%	-	-	500,00	-	505,00	510,00	515,00	520,00	520,00
					53.638,62	63.573,01	68.072,98	64.689,90	62.459,36	73.773,11	86.716,17	99.660,22	99.660,22
10. Overig													
10.1 Toerekenbare BTW (deel van compensabele BTW)													
10.2 Perceptiekosten	S		Nee	100%	19000	19000	19000	19000	19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00
					19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00
11. Meerjarig perspectief													
11.1 Reserve ruiming begraafplaats Rhooon (activiteit = verlenen van rechten)	S				11.750,00-	11.750,00-	11.750,00-	11.750,00-	11.750,00-	11.750,00-	11.750,00-	11.750,00-	11.750,00-
11.2 Reserve ruiming begraafplaats Poortugaal (activiteit = overige activiteiten lijkbezorging)	S				7.485,00-	7.485,00-	7.485,00-	7.485,00-	7.485,00-	7.485,00-	7.485,00-	7.485,00-	7.485,00-
					19.235,00-	19.235,00-	19.235,00-	19.235,00-	19.235,00-	19.235,00-	19.235,00-	19.235,00-	19.235,00-
TOTAAL LASTEN					295.960,50	345.983,56	283.726,68	239.760,70	256.795,13	268.664,88	281.821,93	295.366,99	295.366,99

Bijlage 2 toerekening investeringen aan activiteiten

Omschrijving	Activiteit
1. Ruimen/uitbreiden begraafplaats P'gaal	Overige activiteiten lijkbezorging
2.1 Ruiming en Keldergraven Begraafplaats Rhooon	Overige activiteiten lijkbezorging
2.2 Ruiming en keldergraven Begraafplaats Rhooon	Verlenen van rechten
3. Aanleg begraafplaats Barendrecht	Verlenen van rechten
4. Uitbreiding Begraafplaats Rhooon zuid-oost	Verlenen van rechten
5. Uitbreiding Begraafplaats Rhooon 2006	Verlenen van rechten
6. Plaatsen grafkelders Rhooon in 2013	Overige activiteiten lijkbezorging
7. Ruimen P'gaal in 2014 (350 graven)	Overige activiteiten lijkbezorging
8. Ruimen P'gaal in 2015 (350 graven)	Overige activiteiten lijkbezorging

Omschrijving	Afschr.term		Rente	A.W.	Afgeschr.tm 2012	B.W. 1-1-2013
	was	wordt				
1. Ruimen/uitbreiden begraafplaats P'gaal	20	20	3,51%	€ 488.164,42	€ 226.695,81	€ 261.468,61
2.1 Ruiming en Keldergraven Begraafplaats Rhooon	50	20	3,65%	€ 186.792,25	€ 1.850,64	€ 184.941,61
2.2 Ruiming en keldergraven Begraafplaats Rhooon	50	75	3,65%	€ 123.386,00	€ -	€ 123.386,00
3. Aanleg begraafplaats Barendrecht	25	25	3,55%	€ 621.206,00	€ 223.031,56	€ 398.174,44
4. Uitbreiding Begraafplaats Rhooon zuid-oost	40	40	3,60%	€ 36.772,00	€ 8.278,80	€ 28.493,20
5. Uitbreiding Begraafplaats Rhooon 2006	40	40	3,60%	€ 525.391,03	€ 53.746,10	€ 471.644,93
6. Plaatsen grafkelders Rhooon in 2013	50	75	5,00%	€ 220.000,00	€ -	€ -
7. Ruimen P'gaal in 2014 (350 graven)		75	5,00%	€ 161.000,00	€ -	€ -
8. Ruimen P'gaal in 2015 (350 graven)		75	5,00%	€ 161.000,00	€ -	€ -

Bijlage 3 Specificatie budgetten voor software, cyclisch onderhoud en goederen/diensten

Kostensoort en omschrijving	Activiteit	Budget	Verwacht	Verschil budget en verwacht
34370 Software				
Licentie Key2begraven	Verlenen van rechten		3.000	
Licentie digitaal begraafplaatsen plan	Onderhoud		3.500	
		5.252	6.500	1.248-
34375 Renovatie groen - > naar openbare ruimte				
Goederen zoals taxus, groen, graszoden , coniferen e.d.	Onderhoud		5.000	
Werkzaamheden verricht door derden	Onderhoud		5.000	
Stelpost voor onvoorzien renovatie groen	Onderhoud		5.000	
		10.179	15.000	4.821-
34000 Goederen en diensten				
Grafdelving door Voogd	Begraven		8.500	
Grafsleden / beugels	Begraven		5.000	
Zagen van platen	Begraven		300	
Diverse materialen	Overige activiteiten lijkbezorging		500	
Abonnement klok luiden	Ontmoeten / herdenken		550	
Steekvazen	Ontmoeten / herdenken		200	
Opknappen monumenten	Onderhoud		500	
Paaltjes voor bij graven (begraven, zoeken rechthebbenden e.d.)	Begraven		1.000	
Paaltjes voor bij graven (begraven, zoeken rechthebbenden e.d.)	Begraven		500	
Paaltjes voor bij graven (begraven, zoeken rechthebbenden e.d.)	Overige activiteiten lijkbezorging		150	
Contributie LOB	Overige activiteiten lijkbezorging		200	
Abonnement uitvaartwezen	Overige activiteiten lijkbezorging		100	
Opgraven (deel dat niet in rekening gebracht kan worden)	Overige activiteiten lijkbezorging		1.000	
Rechtzetten gedenktekens	Grafbedekking		2.000	
Stelpost voor onvoorzien goederen en diensten	Overige activiteiten lijkbezorging		500	
		16.160	21.000	4.840-
34374 Cyclisch onderhoud groen				
Plantjes, groeiverbetering	Onderhoud		2.500	
Kleine werkzaamheden derden	Onderhoud		500	
Stelpost voor diverse werkzaamheden	Onderhoud		5.000	
Stelpost voor onvoorzien cyclisch onderhoud groen	Onderhoud		22.000	
		54.902	30.000	24.902
TOTAAL		86.493	72.500	13.993
Totaal stelposten			27.500	

Bijlage 4 Overzicht aantallen en baten gebaseerd op verordening lijkbezorgingsrechten

		2013 - begroot	
		Tarief	Baten
Hoofdstuk 1 Verlenen van rechten			
1.1	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een enkel graf in Poortugaal wordt gegeven:		
1.1.1	Voor een periode van 25 jaar	€ 1.758,00	€ 21.096,00
	Voor een periode van 10 jaar	€ 703,00	€ 14.060,00
1.2	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een dubbel graf in Rhoon wordt gegeven:		
1.2.1	Voor een periode van 25 jaar	€ 2.882,00	€ 57.640,00
	Voor een periode van 10 jaar	€ 1.153,00	€ 9.224,00
1.3	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een kindergraf wordt gegeven:		
1.3.1	Voor een periode van 25 jaar	€ 881,00	€ 881,00
	Voor een periode van 10 jaar	€ 353,00	€ 1.412,00
1.4	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een urnengraf wordt gegeven:		
1.4.1	Voor een periode van 25 jaar	€ 1.222,00	€ 2.444,00
	Voor een periode van 10 jaar	€ 490,00	€ 980,00
1.5	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een urnennis wordt gegeven:		
1.5.1	Voor een periode van 25 jaar	€ 1.468,00	€ 5.872,00
	Voor een periode van 10 jaar	€ 587,00	€ -
1.7	Indien het uitsluitend recht van een zogenaamd eigen graf, urnengraf of urnennis waarop een gedenkteken is geplaatst wordt verlengd met 10 jaar, dient het onderhoudsrecht voor een periode van 10 jaar te worden verlengd:	€ 360,00	€ -
Totaal verlenen van rechten			€ 113.609,00
Hoofdstuk 2 Begraven			
2.1	Voor het begraven van een lijk van een persoon van 12 jaar of ouder wordt gegeven	€ 1.091,00	€ 91.644,00
Totaal begraven			€ 91.644,00
Hoofdstuk 3 Bijzetten van asbussen en urnen			
3.1	Voor het bijzetten van een asbus of urn wordt gegeven:		
3.1.1	in een urnennis	€ 155,00	€ 310,00
3.1.2	in een urnengraf	€ 307,00	€ 614,00
3.1.3	in een eigen graf	€ 307,00	€ 614,00
Totaal bijzetten van asbussen en urnen			€ 1.538,00
Hoofdstuk 4 Grafbedekking en onderhoud			
4.1	Voor het afgeven van een vergunning ter zake van het plaatsen of vernieuwen van de voorwerpen, bedoeld in artikel 20 van de Verordening op de gemeentelijke begraafplaatsen van Albrandswaard, wordt gegeven:		
4.1.1	voor het verkrijgen van een vergunning tot het doen aanbrengen van gedenktekens	€ 151,00	€ 12.684,00
4.1.2	het onderhoudsrecht voor een graf per jaar voor de resterende termijn van uitgifte bedraagt, indien het onderhoudsrecht voor de resterende termijn ineens wordt afgekocht. Het is bij een zogenaamd algemeen graf verplicht het onderhoudsrecht voor de resterende termijn af te kopen	€ 36,00	€ 22.572,00
4.1.3	het onderhoudsrecht voor een zogenaamd eigen graf per jaar voor de resterende termijn van uitgifte bedraagt, indien het onderhoudsrecht voor de resterende termijn per jaar wordt betaald	€ 69,00	€ 1.725,00
Totaal grafbedekking en onderhoud			€ 36.981,00
Hoofdstuk 5 Inschrijven en overboeken van eigen graven en urnennissen			
5.1	Voor het inschrijven en overboeken van eigen graven (1.1, 1.2, 1.3, 1.4 en 1.5) in een daartoe bestemd register wordt gegeven	€ 29,00	€ 2.436,00
Totaal inschrijven en overboeken van eigen graven en urnennissen			€ 2.436,00
Hoofdstuk 7 Overige heffingen			
7.1	Voor het gebruik van de aula waartoe de N.H.-kerk staande op de begraafplaats Poortugaal wordt aangewezen wordt per begrafenis gegeven	€ -	€ -
-	Klok luiden	€ 45,00	€ 2.700,00
-	Gebruik geluidinstallatie	€ 93,00	€ 5.580,00
Totaal overige heffingen			€ 8.280,00
TOTAAL BATEN (berekend)			€ 254.488,00

Bijlage5 beleidskeuzes inclusief nadere toelichting

Fout! Ongeldige koppeling.

Beleidskeuze 1: *mate van kostendekkendheid*

In de gemeentewet is bepaald dat voor het beheren en onderhouden van de begraafplaats, maar ook voor het verlenen van diensten, de gemeente rechten in rekening mag brengen. Deze rechten mogen echter niet de lasten ter zake overschrijden, kortom de rechten mogen maximaal kostendekkend zijn.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de voorjaarsnota 2012 de opdracht gegeven onderzoek te doen naar de opbouw van de lasten voor de lijkbezorging en na te gaan wat de kostendekkende tarieven voor lijkbezorgingsrechten zijn. Het uitgangspunt is dat een kostendekkendheid van 100% wordt nagestreefd.

De kostendekkendheid voor het product lijkbezorging is in 2011 circa 53%.

Naast een 100% kostendekkendheid kan ook worden overwogen een lagere kostendekkendheid na te streven. Dit betekent wel dat sprake zal zijn van een (structureel) tekort. Om een indicatie te geven van het financiële effect: iedere 5% lagere kostendekkendheid leidt tot een tekort van circa € 15.000.

Beleidskeuze 2: *mate van servicegerichtheid / dienstverlening*

De gemeente Albrandswaard hecht waarde aan het verlenen van service en streeft een gemiddelde mate van dienstverlening na.

Het nastreven van een hoge mate van service kan bijvoorbeeld tot uitdrukking komen door rechthebbenden keus te bieden in het aantal jaren dat zij graf- en onderhoudsrechten wil verlengen.

Het nastreven van een hoge mate van service leidt tot maatwerk. Daarentegen kan er ook gekozen worden voor minimalisatie van de kosten.

Een afweging die de gemeenteraad kan maken is te snijden in het voorzieningen niveau, dus versobering van de dienstverlening.

De lasten voor de lijkbezorging bestaan voor circa 91% uit personele lasten en kapitaallasten. De kapitaallasten zijn niet beïnvloedbaar, daarom zal het 'snijden' moeten plaatsvinden op personele lasten.

Een afweging die gemaakt kan worden is bijvoorbeeld het accepteren van een minder hoog niveau van onderhoud op de begraafplaatsen. Het gewenst niveau van onderhoud van de begraafplaatsen is in het beheer kwaliteitsplan gesteld op hoog. Een keus die de gemeenteraad in dit kader kan maken is een lager onderhoudsniveau vast te stellen.

Een andere afweging is het onderhoud van de graven niet meer verplicht uit te laten voeren door de gemeente, maar rechthebbenden/gebruikers de keus te bieden het eventueel zelf te onderhouden. Hierdoor worden rechten misgelopen, maar anderzijds is minder personele inzet nodig voor het onderhouden van de graven.

Beleidskeuze 4: *wijze van tariefstelling*

In de verordening op de lijkbezorgingsrechten zijn de tarieven opgenomen die gelden voor de lijkbezorging. Er kan gekozen worden voor het hanteren van bijvoorbeeld één tarief voor begraven of voor allemaal verschillende tarieven voor de verschillende diensten / materialen.

In de huidige tarieventabel zijn bijvoorbeeld de onderhoudsrechten apart benoemd. Er kan overwogen worden de rechten voor het onderhoud in het grafrecht te verdisconteren.

Beleidskeuze 5: *welke kosten te dekken uit tarief*

Een belangrijke beleidskeuze heeft betrekking op de mate van kostendekkendheid welke wordt nagestreefd. Echter een belangrijke vraag die hierbij gesteld moet worden is welke kosten wel en welke kosten niet uit de grafrechten gedekt moeten worden.

In de huidige situatie is ervoor gekozen de overheadkosten van de gemeentelijke organisatie en het algemene onderhoud van de begraafplaats te dekken uit de algemene middelen. Er kan ook worden besloten (een deel van) deze kosten te dekken door hogere onderhoudsrechten.

Beleidskeuze 6: *welk onderhoudsniveau voor de begraafplaats / graven*

De gemeenteraad heeft het beheer kwaliteitsplan voor onderhoud in de openbare ruimte vastgesteld. In deze nota is bepaald dat het gewenste / vereiste onderhoudsniveau voor de begraafplaatsen hoog is. Volgens het beheer kwaliteitsplan zijn de huidige beschikbare financiële middelen toereikend voor de uitvoering van de onderhoudsplannen.

Een keus die de gemeenteraad in dit kader kan maken is een lager onderhoudsniveau vast te stellen.

Beleidskeuze 7: *wel of niet (gedeeltelijk) kwijtschelden van rechten*

De lijkbezorgingsrechten worden in rekening gebracht om dat de gemeente een tegenprestatie heeft geleverd. Deze prestatie bestaat uit het beheren en onderhoud van de begraafplaats, alsmede het verlenen van diensten. Dit is in tegenstelling tot algemene belastingen, waarvoor de overheid geen prestatie levert. De gemeenteraad zou kunnen overwegen (gedeeltelijke) kwijtschelding te verlenen voor de lijkbezorgingsrechten. Kwijtschelding is juridisch mogelijk, maar wel hoogst ongebruikelijk, omdat de rechten in feite een betaling zijn voor geleverde diensten.

Het kwijtschelden brengt een lastenverzwaring met zich mee voor de rechthebbenden die niet voor kwijtschelding in aanmerking komen. Niet alleen omdat minder mensen dezelfde opbrengst moeten genereren, maar ook omdat de administratieve verwerking van kwijtscheldingsverzoeken, bezwaarschriften en dergelijke extra kosten met zich meebrengt.